
**VII. Különleges Bánásmód
Nemzetközi Interdiszciplináris
Konferencia**

—

**7th International Interdisciplinary
Conference
about Special Treatment**

2022.04.08.

A konferencia szervezői/Conference Organizers:

Különleges Bánásmód Interdiszciplináris Folyóirat
/Interdisciplinary Journal of Special Treatment

(<https://ojs.lib.unideb.hu/kulonlegesbanasmod>)

Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar/
Institute of Special Education of the Faculty of Education for
Children and Special Educational Needs of the University of
Debrecen (Hungary)

A konferencia támogatója/ Supporter of the Conference:

Magyar Tudományos Akadémia, Pedagógiai Bizottságának
Gyógypedagógiai Albizottsága/ Hungarian Academy of Sciences
Committee of Pedagogy Special Education Subcommittee

Kiadó/Publisher:

Debreceni Egyetem/University of Debrecen

Szerkesztette/Editors:

Mező Katalin (PhD.) és Mező Ferenc (PhD.)

ISBN: 978-963-490-421-2

Bibliográfia

Mező, K. & Mező F. (Szerk.)(2022). VII. Különleges Bánásmód Nemzetközi Interdiszciplináris Konferencia – Program- és absztraktkötet. 7th International Interdisciplinary Conference about Special Treatment – Program and Abstract Volume. Debreceni Egyetem, Debrecen. ISBN: 978-963-490-421-2

TARTALOM	1
<i>A konferencia programja/The Program of the Conference</i>	7
<i>Absztraktok/Abstracts</i>	19
1. Szekció	21
Fucskó Mónika	
Egy teljesebb élet lehetősége intézményben élő fiatal sérült felnőttek részére	22
Kállai Gabriella (PhD.)	
Sajátos nevelési igényű gyermekek a statisztikai adatokban	24
Kovács Karolina (PhD.), Dan Beáta, Hrabéczy Anett, Bacsikai Katinka és Pusztai Gabriella (Prof., PhD.)	
Szülői bevonódás és reziliencia sajátos nevelési igényű diákok családjában. Egy szisztematikus szakirodalom- áttekintés eredményei.....	26
Kozup Sándor (Dr.jur.)	
Enyhe értelmi fogyatékos tanulók szakiskolai oktatása.....	28
Laoues-Czimbalmos Nóra, Adrienn Oszlanczi, Kertész Tamás, Toponári Gábor és Pálinkás Réka	
Sajátos nevelési igényű tanulók testmozgásával kapcsolatos kutatások tapasztalataiból.....	30
Pornói Imre (PhD.)	
Adalékok a kisegítő iskola történetéhez.....	31
Rétháti Csilla	
A lemorzsolódás csökkentésére bevezetett szakiskolai intézkedések összevetése.....	34
Somogyi Zsófia és Zajdó Krisztina (PhD.)	
A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása a magyar zeneiskolákban - egy kérdőíves felmérés eredményei.....	36

Tiszai Luca (PhD.) és Váróczy Viktória	
Kalandterápiás és művészetterápiás elemek szerepe súlyosan-halmazottan fogyatékos személyekkel való találkozások facilitálásában.....	40
2. Szekció	41
Juhász Valéria (PhD.)	
A ritmusészlelés, ritmusérzék és a nyelvi képességek összefüggései - jó gyakorlatok komplex ritmusfejlesztésre a beszéd- és az írás-olvasás zavarok terápiájához.....	42
Pap Johanna	
A „másik“ beszédfolyamatossági zavar – A hadarás kutatásának változásai.....	45
Balogh Evelin és Bolla Veronika (PhD.)	
A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség problémaköre a pedagógusképzésben.....	47
Németh Nóra (PhD.) és Pető Ildikó (PhD.)	
A matematikai gondolkodás fejlesztésének lehetőségei a kisgyermekkorú nevelésben és a fejlesztésben.....	50
Révész-Kiszela Kinga (PhD.)	
A mozgásállapot és a viselkedés összefüggései óvodás korban	52
Túri Ibolya (PhD.)	
Nézetvizsgálat a CP-s fiatalok inkluzív nevelésére és a konduktori szakmára vonatkozóan	55
Hegedűs Roland (PhD.)	
Tanulási zavarral teljesíteni?.....	58
3. Szekció	60
Bocsi Veronika (PhD., Habil.)	
Az első generációs lét reflexiói a felsőoktatásban. Hallgatói és oktatói tapasztalatok.....	61

Ferenczi Milán	
A 11-14 éves korosztály sportolási szokásainak és az egészséges életmódhoz való viszonyának vizsgálata.....	64
Rákó Erzsébet (PhD.) és Erdei Ildikó	
Különleges szükségletű gyermekek a nevelőszülői ellátásban.....	67
Kinczel Antonia	
Mindennapi rekreációs tevékenységek, utazási szokások...	69
Kocsis Péter Csaba	
Telep és iskola. Egy integrációs program lokális tapasztalatai. - Esettanulmány	72
Molnár Éva (PhD.)	
Tanulási perspektívák mélyszegénységben.....	74
Ujhelyi Nelli	
Kortárs informális önkéntesség szinterei és lehetőségei	76
Lovas Kiss Antal (PhD., Habil.)	
A felelős állattartásra nevelés szociokulturális háttere.....	78
4. Szekció	80
Juhász Orchidea (PhD.)	
Rovaroktól való félelem és rovarfóbia differenciált "kezelése" egy élménypedagógiai program kontextusában	81
Kalmár Laura	
Az iskola szerepe és jelentősége a tehetséggondozás szempontjából.....	83
Kopasz Gáborné	
A formális és nemformális tehetséggondozás	85
Sáfrány Judit	
Tehetség és szorongás	87
Mező Ferenc (PhD.) & Mező Katalin (PhD.).....	89
“Discovering, Creating, Learning” in a Talent Development Program of Kocka Kör Association	89

Mező Ferenc (PhD.)	
Talented 'Ladies in the Science'.....	90
Mező Ferenc (PhD.)	
Innovációs Stúdium: termékfejlesztő ötletbörze - a tehetségföldön.....	91
Mező Katalin	
Az inspiráció szerepe a kreativitásfejlesztésben.....	93
Section5.....	95
Abdinassir, Nazira	
Multicultural Way of Life of Various Nationalities in Turkistan.....	96
Bochiş, Laura Nicoleta (PhD.); Barth, Karla Melinda (PhD.) & Florescu Maria Cristina (PhD.)	
Students' Attitude towards the use of Film Sequences to Identify the Developmental Characteristics of People with Intellectual Disabilities.....	97
Halili, Trime	
Between Applied and Practicing Anthropology: a Case Study of Intentional Community Making.....	99
Inántsý Pap, Ágnes (PhD.) & Szilágyi, Barnabás (PhD.)	
How to Choose the Right Educational Institution for your Child?.....	101
Kissiya, Efilina & Biczó, Gabor (Prof. Dr.)	
Human-Nature in Indonesia-Maluku_(Hygera Lai: Heritage to Ecology Protect in Luang Island).....	103
Maes,Fernanda Lucia	
Reading the Cultural Landscape through the Narrative of Lénárd Sándor.....	104
Müller, Anetta (PhD.)	
Demonstrating Talent Management through an Elementary School Project.....	106

Wędzińska, Magdalena (PhD.)	
Integration and Inclusion in the Polish Educational System	109
Tóth, Norbert	
Anthropology of Education in Hungarian Context.....	110
Section6. / 6. Szekció	112
Biró Barbara	
Szülői bevonódás az érmihályfalvi Step by step alternatív	
oktatásban.....	113
Demeter Zsuzsa	
A jövő gyógypedagógus társadalmának hajlandósága a	
mesterséges intelligencia (MI) használatára.....	116
Dobák Dóra	
Az óvodapedagógus gyógypedagógus teammunka az	
integráció érdekében.....	118
Gaál Nóra Andrea	
Értelmileg akadályozottak és a mozgás.....	120
Kertész Kíra	
Az élménypedagógiai alapú magyar nyelv- és irodalom	
tantárgy tanításának hatékonyságvizsgálata felső tagozatos	
tanulásban akadályozott tanulók esetében.....	122
Mády Réka	
A szóasszociációs módszer alkalmazhatósága a tanulásban	
akadályozott és tipikus fejlődésmentű társaik	
összehasonlításában	124
Mándoki Réka	
Fontos-e az idegen nyelv megjelenése már óvodáskorban?	
.....	126
Pálinkás Réka	
Kutyák szerepe a rekreációban - The Role of Dogs in	
Recreation.....	128

Szele, Anna Szabina..... 131
first Steps of Education in the Family – The Possibilities of
Early Childhood Prevention and Intervention at the
Department of Pediatrics of the University of Debrecen 131

A KONFERENCIA PROGRAMJA /THE PROGRAM OF THE CONFERENCE

10.00-11.15 A rendezvény megnyitása/ Opening ceremony

A megnyitó linkje/meeting link:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m546db1f177898519955be05fd1ed77aa>

A belépés automatikus / Login is automatic.

Password/Jelszó: zjxwJTCV332

9.45-10.15	Bejelentkezés/Check-in
10.15-10.30	Megnyitó/Opening Gortka-Rákó, Erzsébet (PhD.) a Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar Dékánja/ Dean of Institute of Special Education of the Faculty of Education for Children and Special Educational Needs of the University of Debrecen (Hungary)
10.30-11.00	Plenáris előadás/ Plenary lecture A GYÓGYPEDAGÓGIAI KUTATÁSOK ETIKAI KÉRDÉSEI. ETHICAL ISSUES IN SPECIAL EDUCATION RESEARCHES Perlusz Andrea (PhD., Habil.) Magyar Tudományos Akadémia, Pedagógiai Bizottságának Gyógypedagógiai Albizottságának elnöke/ Hungarian Academy of Sciences, Committee

	of Pedagogy, President of Special Education Subcommittee
11.00-11.15	Köszöntő a Különleges Bánásmód Folyóirat szerkesztőségétől / Greetings from the editorial office of the Special Treatment Journal Mező, Ferenc (PhD.) főszerkesztő/ Editor-in-Chief
11.15.	A megnyitó ceremónia zárása/ Closing of the opening ceremony

11.30-14.00 Szekció előadások /Lectures, sections

1. szekció:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m546db1f177898519955be05fd1ed77aa>

Password/Jelszó: zJxwJTCV332

2. szekció:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m7cb8d4e9be27ae9ddd3c628052bebc32>

Password/Jelszó: aU5A5sBfpP4

3. szekció:

<https://unideb.webex.com/unideb-hu/j.php?MTID=me0836afde47fd29be32f01cf1f658882>

Password/Jelszó: cultura

4. szekció:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=md6031778bde516104e77434805f16cda>

Password/Jelszó: c2RcQ6nddW8

5. szekció:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m932d13873559a1f73bb42631aca85c87>

Password: zjRg9awhh35

6. szekció:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m43bf3cd7cc970e5040bac291a2dd948b>

Password/Jelszó: 9pyBDi3w3pp

14.00-14.30 A konferencia zárása/Closing sections

A szekcióvezetők rövid beszámolója

Brief report by the chairmans

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m546db1f177898519955be05fd1ed77aa>

Password/Jelszó: zJxwJTCV332

Section1. / 1. Szekció

A különleges bánásmód megközelítése a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók szempontjából

Szekcióvezető: Mező Katalin (PhD.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m546db1f177898519955be05fd1ed77aa>

Idő	Előadó(k)	Az előadás címe
11.30- 11.45	Fucskó Mónika	Egy teljesebb élet lehetősége intézményben élő fiatal sérült felnőttek részére
11.45- 12.00	Kállai Gabriella (PhD.)	Sajátos nevelési igényű gyermekek a statisztikai adatokban
12.00- 12.15	Kovács Karolina (PhD.), Dan Beáta, Hrabéczy Anett, Bacskai Katinka és Pusztai Gabriella (Prof., PhD.)	Szülői bevonódás és reziliencia sajátos nevelési igényű diákok családjában. Egy szisztematikus szakirodalom-áttekintés eredményei.
12.15- 12.30	Kozup Sándor (Dr.jur.)	Enyhe értelmi fogyatékos tanulók szakiskolai oktatása
12.30- 12.45	Laoues- Czimbalmos Nóra, Adrienn Oszlanczi, Kertész Tamás,	Sajátos nevelési igényű tanulók testmozgásával kapcsolatos kutatások tapasztalataiból

	Toponári Gábor és Pálincás Réka	
12.45- 13.00	Pornói Imre (PhD.)	Adalékok a kisegítő iskola történetéhez
13.00- 13.15	Rétháti Csilla	A lemorzsolódás csökkentésére bevezetett szakiskolai intézkedések összevetése
13.15- 13.30	Somogyi Zsófia és Zajdó Krisztina (PhD.)	A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása a magyar zeneiskolákban - egy kérdőíves felmérés eredményei
13.30- 13.45	Tiszai Luca (PhD.) és Váróczy Viktória	Kalandterápiás és művészetterápiás elemek szerepe súlyosan-halmozottan fogyatékos személyekkel való találkozások facilitálásában

Section2. / 2. Szekció

A különleges bánásmód megközelítése a képesség-fejlesztés szemszögéből

Szekcióvezető: Hegedűs Roland (PhD.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m7cb8d4e9be27ae9ddd3c628052bebc32>

Idő	Előadó(k)	Az előadás címe
11.30- 11.45	Juhász Valéria (PhD.), Radics Márta és Tóthné Aszalai Anett (PhD.)	A ritmusészlelés, ritmusérzék és a nyelvi képességek összefüggései - jó gyakorlatok komplex ritmusfejlesztésre a beszéd- és az írás- olvasás zavarok terápiájához
11.45- 12.00	Pap Johanna	A „másik“ beszédfolyamatossági zavar – A hadarás kutatásának változásai
12.00- 12.15	Balogh Evelin és Bolla Veronika (PhD.)	A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség problémaköre a pedagógusképzésben
12.15- 12.30	Németh Nóra Veronika (PhD.), Pető Ildikó (PhD.)	A matematikai gondolkodás fejlesztésének lehetőségei a kisgyermekkorai nevelésben és a fejlesztésben
12.30- 12.45	Révész-Kiszela Kinga (PhD.)	A mozgásállapot és a viselkedés összefüggései óvodás korban
12.45- 13.00	Túri Ibolya (PhD.)	Nézetvizsgálat a CP-s fiatalok inkluzív nevelésére és a konduktori szakmára vonatkozóan
13.00- 13.15	Hegedűs Roland (PhD.)	Tanulási zavarral teljesíteni?

Section3. / 3. Szekció

A különleges bánásmód kulturális/szociális hátterei

Szekcióvezető: Lovas Kiss Antal (PhD., Habil.), DE GYGYK

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb-hu/j.php?MTID=me0836afde47fd29be32f01cf1f658882>

Idő	Előadó(k)	Az előadás címe
11.30- 11.45	Bocsi Veronika (PhD.)	Az első generációs lét reflexiói a felsőoktatásban. Hallgatói és oktatói tapasztalatok.
11.45- 12.00	Ferenczi Milán	A 11-14 éves korosztály sportolási szokásainak és az egészséges életmódhoz való viszonyának vizsgálata
12.00- 12.15	Rákó Erzsébet (PhD.), Erdei Ildikó	Különleges szükségletű gyermekek a nevelőszülői ellátásban
12.15- 12.30	Kinczel Antonia	Mindennapi rekreációs tevékenységek, utazási szokások
12.30- 12.45	Kocsis Péter Csaba	Telep és iskola. Egy integrációs program lokális tapasztalatai. – Esettanulmány
12.45- 13.00	Molnár Éva (PhD.)	Tanulási perspektívák mélyszegénységben
13.00- 13.15	Ujhelyi Nelli	Kortárs informális önkéntesség színterei és lehetőségei
13.15- 13.30	Lovas Kiss Antal (PhD.)	A felelős állattartásra nevelés szociokulturális háttere

Section4. / 4. Szekció

A különleges bánásmód tehetség szempontú megközelítései

Szekcióvezető: Mező Ferenc (PhD.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=md6031778bd e516104e77434805f16cda>

Idő	Előadó(k)	Az előadás címe
11.30- 11.45	Juhász Orchidea (PhD.)	Rovaroktól való félelem és rovarfóbia differenciált "kezelése" egy élménypedagógiai program kontextusában
11.45- 12.00	Kalmár Laura	Az iskola szerepe és jelentősége a tehetséggondozás szempontjából
12.00- 12.15	Kopasz Gáborné	A formális és nemformális tehetséggondozás
12.15- 12.30	Sáfrány Judit	Tehetség és szorongás
12.30- 12.45	Mező Ferenc (PhD.) & Mező Katalin (PhD.)	“Discovering, Creating, Learning” in a Talent Development Program of Kocka Kör Association
12.45- 13.00	Mező Ferenc (PhD.)	Talented 'Ladies in the Science'
13.00- 13.15	Mező Ferenc (PhD.)	Innovációs Stúdió: termékfejlesztő ötletbörze - a tehetséggondozás jegyében
13.15- 13.30	Mező Katalin (PhD.)	Az inspiráció szerepe a kreativitásfejlesztésben

Section5. / 5. Szekció

Special Treatment - English Section

Chairman: Tóth, Norbert

Link of section:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m932d13873559a1f73bb42631aca85c87>

Idő	Name	Title of the presentation
11.30- 11.45	Abdinassir, Nazira	Multicultural way of life of various nationalities in Turkestan
11.45- 12.00	Bochiş, Laura Nicoleta (PhD.); Barth, Karla Melinda (PhD.) & Florescu Maria Cristina (PhD.)	Students' attitude towards the use of film sequences to identify the developmental characteristics of people with intellectual disabilities
12.00- 12.15	Halili, Trime	Between applied and practicing anthropology: a case study of intentional community making
12.15- 12.30	Inántsý Pap, Ágnes (PhD.) & Szilágyi, Barnabás (PhD.)	How to choose the right educational institution for your child?
12.30- 12.45	Kissiya, Efilina & Biczo, Gabor (Prof. Dr.)	Human-Nature in Indonesia-Maluku (Hygera Lai: Haritage to Ecology Protect in Luang Island)
12.45- 13.00	Maes,Fernanda Lucia	Reading the Cultural Landscape Through the Narrative of Lénárd Sándor

13.00- 13.15	Müller, Anetta (PhD.)	Demonstrating talent management through an elementary school project
13.15- 13.30	Wędzińska, Magdalena (PhD.)	integration and inclusion in the Polish educational system
13.30- 13.45	Tóth, Norbert	Anthropology of Education in Hungarian Context

Section6. / 6. Szekció

Fiatal tehetségek előadásai a különleges bánásmód témaköréből

Szekcióvezető: Szele Anna Szabina (DE GYGYK)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m43bf3cd7cc970e5040bac291a2dd948b>

Idő	Előadó(k)	Az előadás címe
11.30- 11.45	Biró Barbara	Szülői bevonódás az érmihályfalvi Step by step alternatív oktatásban
11.45- 12.00	Demeter Zsuzsa	A jövő gyógypedagógus társadalmának hajlandósága a mesterséges intelligencia (MI) használatára
12.00- 12.15	Dobák Dóra	Az óvodapedagógus gyógypedagógus teammunka az integráció érdekében
12.15- 12.30	Gaál Nóra Andrea	Értelmileg akadályozottak és mozgás
12.30- 12.45	Kertész Kíra	Az élménypedagógiai alapú magyar nyelv- és irodalom tantárgy tanításának hatékonyságvizsgálata felső tagozatos tanulásban akadályozott tanulók esetében
12.45- 13.00	Mády Réka	A szóasszociációs módszer alkalmazhatósága a tanulásban akadályozott és tipikus fejlődésmentű társaik összehasonlításában
13.00- 13.15	Mándoki Réka	Fontos-e az idegen nyelv megjelenése már óvodáskorban?

13.15- 13.30	Pálinkás Réka	Kutyák szerepe a rekreációban- The role of dogs in recreation
13.30- 13.45	Szele Anna Szabina	First Steps of Education in The Family – the Possibilities of Early Childhood Prevention and Intervention at the Department of Pediatrics of the University of Debrecen

ABSZTRAKTOK/ABSTRACTS

1. Szekció

A különleges bánásmód megközelítése a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók szempontjából

Szekcióvezető:

Mező Katalin (PhD.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m546db1f177898519955be05fd1ed77aa>

Password/Jelszó: zJxwJTCV332

Fucskó Mónika
(Nyíregyházi Egyetem,
Alkalmazott Humántudományok Intézete)

E-mail:
fucsko.monika@nye.hu

EGY TELJESEBB ÉLET LEHETŐSÉGE INTÉZMÉNYBEN ÉLŐ FIATAL SÉRÜLT FELNŐTTEK RÉSZÉRE

Absztrakt

Kutatási területem az értelmileg és halmozottan sérült fiatal felnőttek intézményi életének vizsgálata, elsődlegesen az autonómia, továbbá a normalizációs életmód kialakítása tekintetében. A sérült felnőttek intézményi körülmények között egy viszonylagosan zárt rendszerben élnek az életüket, melyből sok esetben hiányoznak a többségi társadalom számára elfogadott és hozzáférhető mindennapi tevékenységek. Természetesen különbség mutatkozik az egyes intézményi típusok között, mint például az ápoló-gondozó otthon és a lakóotthon, a támogatott lakhatási életforma sajátosságai szempontjából. Eddigi személyes tapasztalatom és kutatásaim rámutattak az intézménytípusok közötti különbségre és a változtatás lehetőségeire. A kutatási eredmények felhasználásának fő célkitűzése az intézményekben tevékenykedő szakemberek együttműködésével egy élhetőbb, szabadabb, normalizált életmód kialakítása. Ehhez alapvető fontosságú ezen fiatalok továbbtanulásának biztosítása (felnőttoktatásban való részvétel), a nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatásra való felkészítésük (beleértve a munkáltatók

felkészítését), és az autonóm életmód biztosítása (többek között a szabadidő hasznos eltöltése, saját döntés alapján). A jelszó ebben az esetben is a "Semmit rólunk nélkülünk" alapelv. Jelen előadásom során szeretném továbbá felhívni a figyelmet a sportban rejlő lehetőségekre is, a Magyar Speciális Olimpiai Szövetség tevékenységének és eredményeinek bemutatása révén. A Speciális Olimpia mozgalom küldetése, hogy a 8 éves és annál idősebb értelmi fogyatékosággal élő emberek számára egész éven át tartó edzési és versenyzési lehetőséget nyújtson különböző olimpiai sportágakban. A Speciális Olimpia alapelve azon a meggyőződésen nyugszik, hogy ezek az emberek is képesek – megfelelő segítséggel – tanulni, ezáltal a társadalom aktív és hasznos tagjává válni, és ezzel párhuzamosan élvezni az élet adta örömeit a munkában, az emberi kapcsolatokban, a szabadidős tevékenységekben, így a sportban is.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.30-11.45

Kállai Gabriella (PhD.)
(Eötvös Loránd Egyetem,
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar)

E-mail:
kallai.gabriella@barczi.elte.hu

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK A STATISZTIKAI ADATOKBAN

Absztrakt

Az előadás országos oktatástatisztikai adatok bemutatására vállalkozik. Ezen statisztikai adatok azt mutatják, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók száma és aránya az elmúlt húsz évben több mint másfélszeresére emelkedett (KSH, é. n.), miközben idősorosan vizsgálva az érintett csoporton belül is átrendeződés történt: az egyes kategóriákba tartozó egyének száma jelentősen megváltozott. Ennek következtében a legmarkánsabb változás, hogy az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek száma és aránya erőteljesen, a felére csökkent, míg az autizmus spektrumzavarral és a súlyos tanulási zavarral élők száma és aránya jelentős mértékben megnövekedett. Az Oktatási Hivatal által gyűjtött ún. októberi statisztikák adatbázisának segítségével a 2020/2021 tanév kezdő adatait vizsgálva mutatjuk be az óvodai, iskolai életben jelen lévő különféle sajátos nevelési igényű csoportok gyakoriságát. A diagnózisok sok esetben lehetővé teszik a különböző ellátási formák közül az integrált nevelést-oktatást, ami az elmúlt húsz

évben folyamatosan növekvő arányokat mutat: a vizsgált évben például az érintett általános iskolások 73%-a (KSH, 2022) tanulhatott ilyen körülmények között. Emellett az elmúlt évtizedekben az intézmények fenntartóinak tekintetében is számtalan változás történt: az előadás arra is rávilágít, hogy az állami, egyházi valamint egyéb (alapítványi vagy más) fenntartás alatt működő intézmények mekkora részt vállalnak át e feladat ellátásából.

Az előadás részletesebben bemutatja az érintett gyermekek, tanulók földrajzi-területi eloszlását, melyben igen nagy különbségek figyelhetők meg országos szinten. Ezt az eltérést jól mutatja az, hogy néhány megyében/régióban az óvodások vagy általános iskolai tanulók tizede sajátos nevelési igényű, más megyékben/régiókban nem éri el az 5%-ot ez az arány. Emellett bemutatjuk a középfokú intézményekbe járó SNI-tanulók összetételét is, rámutatva azokra az azonosságokra és eltérésekre, melyek adott korcsoportok iskolaválasztási és továbbhaladási sajátosságait jellemzik.

Az adatok bemutatása kapcsán arra a kérdésre is igyekszünk választ adni, hogy a rendelkezésre álló statisztikai adatok milyen limitációval bírnak.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.45-12.00

Kovács Karolina (PhD.), Dan Beáta, Hrabéczy Anett,
Bacsikai Katinka és Pusztai Gabriella (Prof., PhD.)
(Debreceni Egyetem)

Első szerző e-mail címe:
karolina92.kovacs@gmail.com

**SZÜLŐI BEVONÓDÁS ÉS REZILIENCIA SAJÁTOS
NEVELÉSI IGÉNYŰ DIÁKOK CSALÁDJAIBAN.
EGY SZISZTEMATIKUS SZAKIRODALOM-ÁTTEKINTÉS
EREDMÉNYEI**

Absztrakt

A szülői szerepvállalás vizsgálata az elmúlt két évtizedben előtérbe került, és a családi elköteleződésre fókuszáló kutatási eredmények azt találták, hogy pozitív hatása van a gyermekek tanulmányi és nem tanulmányi eredményeire. A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok esetében azonban kevésbé ismert a szülői szerepvállalás mikéntje és hatása. Szisztematikus szakirodalmi áttekintésünkben olyan tanulmányokat gyűjtöttünk össze, amelyek a szülői szerepvállalásra fókuszálnak, és hangsúlyozzák a reziliencia szerepét. A szisztematikus szakirodalmi áttekintés lényege, hogy a szakirodalmi tételek gyűjtése és a tanulmány megírása előre meghatározott keresési módszerrel és pontosan meghatározott protokoll alapján történik (PRISMA: Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses). Az EBSCO Discovery Service keresőmotor segítségével 85 adatbázisból összesen 467 absztraktot szűrtünk át, amelyből 28, 1984 és 2021 között megjelent angol nyelvű cikk felelt meg a kutatási kritériumoknak. A tanulmányokat az

alkalmazott módszertan alapján (interjú, fókuszcsoportos beszélgetés, felmérés, esettanulmány, beavatkozási program és jó gyakorlat) és fogyatékosági csoportonként (általános vagy speciális) csoportosítottuk. A rezilienciát kétféleképpen értelmezik a felhasznált tanulmányok: személyiségjegyként vagy következményként. A célcsoportra vonatkozóan négy típust lehetett kimutatni, ezek a gyerekekre, szülőkre, tanárookra és szakemberekre fókuszáló írások, illetve több fókuszú beavatkozási programok.

Összefoglalva, a reziliencia a szülői részvétel egyik eleme, akár személyiségjegy, akár eredmény. Nélkülözhetetlen a gyermekek sikeres fejlődéséhez tanulmányi és nem tanulmányi eredmények tekintetében is. Hatékonyabbnak tűnnek azok a programok, amelyek szélesebb körű együttműködést biztosítanak a gyermekek fejlesztésében résztvevő szereplőkkel. Az általános gyakorlatban akár a rezilienciára, mint személyiségjegyre építve, akár ennek eredményeként történő fejlesztését célozva a szülők, tanárok és a folyamatban érintett szakemberek közötti szoros együttműködés jelentősen hozzájárulhat a gyermek pszichológiai, érzelmi és tanulmányi fejlődéséhez.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.00-12.15

Kozup Sándor (Dr.jur.)
(Csillagfürt EGYMI, Ózd)

E-mail:
kozups@gmail.com

ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK SZAKISKOLAI OKTATÁSA

Absztrakt

Magyarországon a tanköteles korú tanulók vizsgálatát végző szakértői bizottság szakértői véleménye tartalmazza annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló az e célra létrehozott, a fogyatékoság típusának megfelelő nevelési-oktatási intézményben (gyógypedagógiai vagy konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben) vagy a többi tanulóval közösen (un. integráló többségi intézményben) vehet részt nevelésben-oktatásban.

Azon sajátos nevelési igényű tanulóknak, akiknek a nevelés-oktatása eredményesebben valósítható meg az e célra létrehozott nevelési-oktatási intézményben általános iskolai tanulmányaikat követően két köznevelési alapeladat közül választhatnak fogyatékosági típusuknak és képességeiknek megfelelően: szakiskolai vagy készségfejlesztő iskolai ellátás.

A szakiskolában a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti oktatás és szakmai oktatás, szakmai képzés folyik.

A készségfejlesztő iskola a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok

elsajátítását, továbbá a szakképzésben részt venni nem tudó, enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára nyújt a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket.

A prezentáció az EGYMI-kben napjainkban elérhető középfokú képzési struktúrát kívánja bemutatni. Az előadás az általános iskolai végzettséget szerzett sajátos nevelési igényű tanulók közül az enyhe értelmi fogyatékos tanulók szakiskolai oktatásának jogi szabályozóiból kiindulva, az oktatás-képzésen keresztül vezeti a hallgatót az új vizsgarendszer bemutatásán át a sikeres vizsgáztatásig.

Az előadás lényeges tartalmi részében bemutatásra kerül a hazánkban rendelkezésre álló szakiskolai köznevelési ellátórendszer, mellyel teljes képet kaphatunk az enyhe értelmi fogyatékos tanulókat megillető térítésmentes oktatási közszolgáltatásról. A prezentáció a jelenleg hatályos képzési jegyzékben is szereplő „Kerti munkás” résszakképesítés kerettantervének bemutatásával zárul

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.15-12.30

Laoues-Czimbalmos Nóra, Adrienn Oszlanczi, Kertész Tamás,
Toponári Gábor és Pálinkás Réka
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
laoues.nora@ped.unideb.hu

**SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK
TESTMOZGÁSÁVAL KAPCSOLATOS KUTATÁSOK
TAPASZTALATAIBÓL**

Absztrakt

A sportolás szerepe és jelentősége az egészség megőrzésében vitathatatlan, melyet számos tanulmány megerősít (Müller et al, 2018; Bíró et al., 2018). Kutatásunk a sajátos nevelési igényű tanulók sportolási és szabadidő-eltöltési szokásaival, sportmotivációs tényezőivel foglalkozik, valamint a testnevelést tanító szakembereket megkérdeztünk a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos előzetes elméleti és módszertani ismereteikről és arról is, hogy rendelkeznek-e kellő felkészültséggel ezen tanulók neveléséhez-oktatásához. Kutatásunk célja, hogy feltérképezzük a sajátos nevelési igényű diákok sportszolgáltatás iránti igényeit, a kereslet főbb jellemzőit, valamint feltárni a testnevelést vagy délutáni sportfoglalkozást tanító szakemberek (testnevelő, tanító, gyógytestnevelő stb) véleményét az SNI gyerekek mozgásfejlesztéséről, az ahhoz szükséges elméleti és módszertani ismereteikről.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

Pornói Imre (PhD.)
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
pornoimre@ped.unideb.hu

ADALÉKOK A KISEGÍTŐ ISKOLA TÖRTÉNETÉHEZ

Absztrakt

Az 1914-ben megjelent „Révai Nagy Lexikona” a gyengétehetségű gyermekek számára létrehozott osztályok és iskolák elfogadott elnevezéseként határozta meg a kiségitő iskolát, melyet legelőször 1859-ben, a németországi Hallében, Magyarországon pedig 1898-ban Budapesten állítottak fel. A Pedagógiai Lexikon 1936-os kiadásában az értelmi fejlődésükben tartósan korlátolt gyermekek iskoláját értettek alatta, melyben gyógypedagógiai módszereket alkalmaztak. A kor statisztikai adatai alapján az iskolaköteles kort a gyermekek 1,5-2,5 %-a értelmi fejlődésében korlátozottan érte el az iskolaköteles kort. Őket Binet meghatározása alapján hülyékre, gyengeelméjűekre és gyengétehetségűekre csoportra osztották, s általános jellemzőjüként a rendes tanítási módszerek alkalmazásának eredménytelenségét emelték ki. Szervezeti formájában egyszerre volt jelen a külön célra létrehozott iskola és a népiskola egyik párhuzamos osztályaként, kislétszámú osztály elnevezéssel működtetett.

Nemzetközi szinten az 1887-es Gothában tartott német tanítói közgyűlésen a kiségitő iskola feladatának a tanulók akarati, érzelmi, etikai, szociális fejlesztése mellett olyan hasznos ismeretek adását szorgalmazták, melyek önálló létfenntartásra is alkalmassá teszik a

tanulókat. Magyarországon a budapesti állami kiegészítő iskolát 1900-ban alapította a VKM.

A századforduló éveiben már a kiegészítő iskolába való bekerülés hogyanjával és az ott folyó munka tartalmi elemeivel foglalkoztak a szakemberek a magyar pedagógiai sajtó hasábjain (Magyar Paedagógia,1903, Schön József, Ellenbach Mátyás; 1906 Éltes Mátyás; Evangélikus Népiskola,1906 Szüsz Lajos)

Az 1906-os Nürnbergben tartott „Iskola egészségügyi kongresszus” külön csoportban foglalkozott a gyöngélműűek fejlesztését szolgáló segítő-iskolákkal. 1909-ben a Néptanítók lapja hasábjain már vita bontakozott ki Juba Adolf (orvos, az iskola-egészségügy úttörője) és Éltes Mátyás (Budapest Kiegészítő Iskola igazgatója) között a kiegészítő iskola létesítésével kapcsolatban. Míg Juba a népiskolával való szoros összefüggés mellett szólt, addig Éltes a szervezetileg való elkülönülés mellett sorakoztatta fel érveit.

A „Képezhető hülyék és gyengeelműűek budapesti országos magyar királyi Nevelő-és Tanintézetének” az 1899-1900-as évének értesítőjében már arról számolhattak be, hogy a növendékek nevelése mellett tanerők képzésével és képesítésével is foglalkoztak. Az intézmény externátusi iskolája biztosította a gyengetehetségű tanulók 6 évre kiterjedő nevelését-oktatását, s hasznos tevékenységre való szoktatását. Ehhez kidolgozott tananyaggal rendelkeztek a következő tantárgyakat oktattva: vallástan, beszéd-és értelemgyakorlatok, olvasás-írás, anyanyelv, szülőföldismeret, számolás, szépírás, ének, rajz, torna, kézügyességi oktatás női kézimunka. Módszereit tekintve kiemelt szerepet kapott az egyéni elbánás, az állandó szemléltetés, és a cselekvő tanítás.

Az intézmény felállításának állami feladattá válását jelzi a VKM által kiadott 1909.évi 18277.sz. rendelet, melyben a gyógypedagógiai intézetek (1910-ben már 33 intézmény) egységes szervezeti szabályzatának számos paragrafusát a kiegészítő iskolákra is

kiterjesztették. Az önálló kisegítő iskolák száma az 1930-as évekre 23-ra emelkedett: Budapest, Baja, Csongrád, Debrecen, Eger, Hajdúhadház, Hatvan, Kecskemét, Kiskunhalas, Kispest, Kispeszt-Wekerletelep, Mezőtúr, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Pestszentlőrinc, Sopron, Pesterzsébet, Szeged, Újpest állami, Szombathely városi. Az állami felügyelet mellet a szakmait a Gyógypedagógiai Intézetek Országos Szaktanácsa látta el. Ezt a folyamatot erősített az 1922.évi 130.700. sz. VKM rendelet az iskoláztatási kötelesség teljesítésének biztosításáról szóló 1920:XXX.tc. végrehajtásáról. A 2.§. 5. pontjában a tankötelesek oktatására rendelt intézetek közé sorolta a testileg vagy szellemileg visszamaradt tankötelesek oktatására szolgáló gyógyító nevelő iskolákat, az ideges és fejletlen gyermekek intézeteit, a vakok nevelőintézeteit, a siketnémák intézeteit, a gyenge-elméjűek intézeteit és a nevelőotthonokat (szeretetházak) és a kisegítő iskolát.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.45-13.00

Rétháti Csilla
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
csilla.rethati@gmail.com

A LEMORZSOLÓDÁS CSÖKKENTÉSÉRE BEVEZETETT SZAKISKOLAI INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEVETÉSE

Absztrakt

A kutatás elméleti kereteit a szakiskolásokat érintő lemorzsolódást vizsgáló oktatásszociológiai kutatások eredményei jelentik: Fehérvári (2008), Hanák (2016), Kertesi, Kézdi (2013), Liskó (2008), Széll (2015), Fehérvári (2015) Szemerszki (2015, 2016), Hórich (2019) rámutat arra, hogy a lemorzsolódás és a korai iskolaelhagyás trendjeit vizsgálva szembetűnő az Észak-Magyarország és Észak-Alföld régiók korai iskolaelhagyás kimagasló aránya, valamint, hogy a lemorzsolódás a szakképzésben tanulókat érinti leginkább. Ezzel szemben a Nyugat-Dunántúl régióban sokkal kedvezőbb a helyzet a korai iskolaelhagyást tekintve.

A végzettség nélküli iskolaelhagyás, másnéven lemorzsolódás már hosszú évek óta fennálló oktatási és társadalmi probléma. Kutatásunkat két hátrányos helyzetű (Észak-Magyarország és Észak-Alföld) és egy jobb anyagi helyzetű régió (Nyugat-Dunántúl) összes szakiskolájának és az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények (továbbiakban EGYMI) keretein belül működő szakiskolai részlegeinek dokumentumelemzésén keresztül vizsgáltuk.

A kutatás során többféle módszert alkalmaztunk, a dokumentumelemzést, statisztikai adatok elemzését, valamint az adatlap szerkesztést és elemzést. A dokumentumelemzés során az iskolák szakmai programjait, a szervezeti és működési szabályzatot és más belső dokumentumokat (a fenntartó és a minisztérium felé megküldött jelentéseket és beszámolókat) elemezzük meghatározott szempontok mentén. Az említett iskolák dokumentumainak elemzésén keresztül mutatom be, hogy a tanulási akadályozottsággal élők nevelés-oktatásával foglalkozó szegregált intézmények milyen módszereket alkalmaznak annak érdekében, hogy megelőzzék, vagy csökkentsék a lemorzsolódást.

A pedagógiai program és szakmai program azon részeit mutatjuk be, melyekből képet kaphatunk arról, hogy az iskola a nevelés-oktatás révén hogyan, milyen módszerekkel járul hozzá a lemorzsolódás csökkentéséhez, valamint az iskola milyen módon járul hozzá a tanulók hátrányainak mérsékléséhez, milyen hátránykezelő intézkedések jelennek meg a programban. Áttekintettük a már bevált jógyakorlatokat és az iskola kapcsolati hálójának feltérképezése is megtörtént.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.00-13.15

Somogyi Zsófia és Zajdó Krisztina (PhD.)
(Széchenyi István Egyetem, Apáczai Csere János Kar)

E-mail:
zs.som8@gmail.com, zajdo.krisztina@sze.hu

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK OKTATÁSA A MAGYAR ZENEISKOLÁKBAN - EGY KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

Absztrakt

Hazánkban a zeneoktatás jelentős hagyományokkal rendelkezik. A zenetanulás fejlesztő hatásáról kutatási eredmények alapján elmondható, hogy sok képességterületet fejleszt egymással párhuzamosan. Napjainkban a közoktatás rendszerén belül működő alapfokú művészeti iskolák zeneművészeti ágában lehet zenetanulással, hangszer tanulással kiegészíteni az iskolában megtanult zenei alapismereteket. A zeneiskolai oktatás általában vagy egyéni, vagy kiscsoportos formában történik. Az intézménytípus e tulajdonsága a sajátos nevelési igényű tanulók kielégítő előmeneteléhez megfelelő körülményeket biztosít. A zeneiskolákban alkalmazott zenei képességeket felmérő felvételi vizsga biztosítja azt, hogy csak azok kerüljenek be az oktatásba, akik teljesíteni tudják az intézményi elvárásokat; egyéb feltétel nincsen. Tehát a sajátos nevelési igényű tanulók közül is bekerülhetnek a képzésbe zeneileg tehetséges tanulók. Mivel a statisztikai adatok alapján a sajátos nevelési igényű (később SNI) tanulók aránya és száma folyamatosan növekszik, így

értelemszerűen a zeneiskoláknak is fel kell készülni a gyermekcsoport fogadására.

A jelen kutatás zenetanárok és a zeneiskolák felkészültségét vizsgálta az SNI tanulók oktatására. A kérdőív kérdéseinek kidolgozására a releváns szakirodalom (pl. Pásztor, 2019; Pető, 2017; Pozsár, 2020; Szerdahelyi, 2018) áttekintését, és gyakorló zenetanárokkal való beszélgetések lefolytatását követően került sor. A kérdőívet véglegesítés előtt próbaként több emberrel kitöltöttük. A kutatásban való részvételhez a beleegyezést a kitöltő a kitöltéskor adta meg. A kérdőív online formában volt elérhető az interneten. A kérdőívről az információ terjedését úgy segítettük, hogy 1.) a PARLANDO című zenepedagógiai folyóirat 2021/5-ös számában reklámoztuk azt, és 2.) e-mailben/telefonon kerestünk meg zeneiskolai igazgatókat szerte az országban, hogy megkérjünk őket a részvételi hajlandóság növelésének segítésére.

A kutatáshoz a kutatásetikai engedélyt a Széchenyi István Egyetem Intézményi Kutatásetikai Bizottságának Humán Kutatásetikai Bizottsága állította ki (azonosító: 003/2021). A kérdőív végső változata 9 demográfiai adatra, illetve 41 konkrét adatra kérdező zárt és nyílt kérdést tartalmazott. A kutatás során megvizsgáltuk, hogy a zeneiskolai pedagógusok tapasztalatai és véleményei szerint mely fogyatékosági csoportok mely zeneiskolai tanszakon tudnak legjobban helytállni; a pedagógusok milyen akadálymentesítési formákat és információforrásokat használnak a tanulók tanítása során; valamint hogy mennyire voltak eredményesek az egyes csoportok zeneiskolai tanulmányai, illetve hogy a pedagógusok mit tekintenek eredményes/sikeressé zeneoktatásnak.

A kérdőívet 405 fő töltötte ki (ebből 5 darab érvénytelen volt, pl. szakirányú végzettség hiánya folytán) 2021 július vége és 2022 február eleje között.

Az eredmények szerint a zeneiskolák közel 95%-a fogad SNI tanulókat. Az intézmények 53%-ában nincs fizikai akadálymentesítés. A kitöltők több mint 80%-a nem rendelkezik gyógypedagógiai ismeretekkel, ám ennek ellenére átlagosan 10 fő sajátos nevelési igényű tanulót tanítottak már pályájuk során. A zenetanárok csupán 4,5%-a nem tanított még SNI tanulót. A válaszadók legnagyobb része, közel 80%-uk tanulási zavarral élő tanulókkal dolgozott már, és közel 75%-uk tanított ADHD-s tanulót. Halmozottan fogyatékos tanulókkal azonban mindössze 16%-uk dolgozott. Az SNI tanulók 45%-a hosszabb ideig, több mint 3 évig tanult a zeneiskolában. A jövőben a zenepedagógusok 78%-a egyértelműen szívesen, míg további 12%-uk csak bizonyos feltételek fennállása esetén tanítana SNI tanulót. Az előadás a jövőre nézve azokat a lehetséges megoldásokat is számba veszi, amely a zeneiskolai tanárok helyzetét feltételezhetően javítaná az SNI tanulók tanításával kapcsolatban.

A kutatás az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-21-1-I-SZE-46 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Bibliográfia:

- Pásztor Zsuzsa (2019): A zenei munkaképesség-gondozás lehetőségei a sajátos nevelési igényű növendékek tanításában. *Parlando*, 2019/4. szám. https://www.parlando.hu/2019/2019-4/Pasztor_Zsuzsa.pdf
- Pető Ildikó (2017): Új „kapcsolatok”: A zenetanárok, a hittantanárok és az SNI tanulók. Különleges Bánásmód, III. évf., 3. szám, 39-53. Doi [10.18458/KB.2017.3.39](https://doi.org/10.18458/KB.2017.3.39)
- Pozsár Andrea (2020): Zene a különleges nevelési igényű gyermekek kezelésében. Saarbrücken, Németország: GlobeEdit.

Szerdahelyi Tamás (2018): Az alapfokú művészetoktatás zenei ágának szerepe és lehetőségei a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásában. Szakdolgozat, Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Közoktatásvezető szakvizsgára előkészítő képzés. <http://midra.uni-miskolc.hu/document/29234/25048.pdf>

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.15-13.30

Tiszai Luca (PhD.) és Váróczy Viktória
(Szegedi Tudományegyetem,
JGYPK Gyógypedagógus-képző Intézet)

E-mail:

tiszai.luca@szte.hu, varoczy.viktoria@szte.hu

**KALANDTERÁPIÁS ÉS MŰVÉSZETTERÁPIÁS ELEMEEK
SZEREPE SÚLYOSAN-HALMOZOTTAN FOGYATÉKOS
SZEMÉLYEKKEL VALÓ TALÁLKOZÁSOK
FACILITÁLÁSÁBAN**

Absztrakt

A súlyos és halmozott fogyatékossgal élő nem beszélő személyekkel való kapcsolatteremtés nem mindig zajlik zökkenőmentesen. A halmozott fogyatékossg gyakran jár az arc vagy a test deformitásával, amely ösztönös elutasítást vált ki. A verbális kommunikáció hiánya megnehezíti a kapcsolatteremtést, ezért olyan módszerekre van szükség, amely segíti a közös csoportidentitás kialakulását, mint a művészetterápiás módszerek a közös alkotás és befogadás, valamint a csoportosan megoldott kihívások.

Section / Szekció: Section 1st / 1. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.30-13.45

2. Szekció

A különleges bánásmód megközelítése a képességfejlesztés szemszögéből

Szekcióvezető: Hegedűs Roland (PhD.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m7cb8d4e9be27ae9ddd3c628052bebc32>

Password/Jelszó: aU5A5sBfpP4

Juhász Valéria (PhD.),
Radics Márta és Tóthné Aszalai Anett (PhD.)

((1) Szegedi Tudományegyetem,
JGYPK Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék,
(2)(3) Szegedi Tudományegyetem,
JGYPK Gyógypedagógus-képző Intézet)

Első szerző e-mail:
juhasz.valeria@szte.hu

**A RITMUSÉSZLELÉS, RITMUSÉRZÉK ÉS A NYELVI
KÉPESSÉGEK ÖSSZEFÜGGÉSEI - JÓ GYAKORLATOK
KOMPLEX RITMUSFEJLESZTÉSRE A BESZÉD- ÉS AZ
ÍRÁS-OLVASÁS ZAVAROK TERÁPIÁJÁHOZ**

Absztrakt

Általánosságban a ritmust bizonyos események szabályos időbeli szerveződéseként definiálhatjuk (Honbolygó, 2015, 83.). A ritmikai és a nyelvi (beszéd, írás-olvasás-elsajátítási) képességek összefüggése ma már nemcsak tapasztalati úton megfigyelt jelenség, hanem számos kutatásban is bizonyítást nyert egyaránt tipikus és atipikus fejlődésű (diszlexiás, nyelvfejlődési zavarral küzdő) gyerekeknél (Wieland és mtsai., 2015; Kertész és mtsai., 2020). Kertész és munkatársai kutatásában is összefüggést mutattak a ritmikai szinkronizáció, illetve a spontán tempó feladatban mért eredmények az első osztályban mért fonológiai tudatosság és az olvasási képesség szintjével. A beszédzavarok szűrésében és vizsgálatában is rutineljárásnak számít a (transzformációt igénylő vagy anélküli) ritmikai képességek

vizsgálata, különösképpen a beszédritmus vizsgálata, amelyek lehetnek különbséget felismerő tesztek, vagy ritmusreprodukción igénylő vizsgálatok is. A beszédritmus vizsgálatok általánosságban nem diszkrét elemek diszkrét elemekkel történő transzformációját kéri. A ritmus észlelésében olyan agyi területek játszanak szerepet, amelyek felelősek a mozgáskoordinációért, a mozgások idői szervezéséért és vezérléséért (Honbolygó, 2015, 86.), vagyis a nyelvi képességek összefüggésben vannak a korai észlelési és mozgástapasztalatokkal. Számos kutatásban bizonyítást nyert, hogy a ritmusfejlesztő tréningek kedvezően hatnak a beszédfolyamatosági, nyelvfejlődési és írott nyelvi zavarok tüneteire. Előadásunkban röviden kategorizáltan ismertetjük és elemezzük a nyelvi képességekkel kapcsolatos magyar ritmusvizsgálatokat, valamint bemutatunk különböző, transzformációt igénylő, illetve azt nélkülöző komplex ritmusgyakorlatokat (beszéddel, mozgással, zenével, koordinációval, tér-irány feladatokkal és végrehajtó funkciók működésével egybekötött gyakorlatok, stb.), amelyek kedvezően hatnak a ritmusészlelés/ritmusérzék fejlődésén keresztül a beszéd-, nyelvi és az azzal kapcsolatos folyamatokra. Előadásunk felhívja a figyelmet a komplex állapotmegismerése, ezen belül pedig a ritmikai képességek hatékonyabb megismerésére, fejlesztésére, terápiájára. Kulcsszavak: ritmikai képességek, ritmusészlelés, beszédritmus, ritmusreprodukción, ritmusvizsgálatok

Bibliográfia:

Honbolygó, F. (2015). Zene és idegrendszer, pszichoakusztika. In B. Vas (Szerk.), *Zenepszichológia tankönyv* (69–92. o.). Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet. https://www.art.pte.hu/sites/www.art.pte.hu/files/files/menuk/dokument/tudomany/innovacio/zmi/zenepszichologia_vegleges_20151006.pdf

- Kertész, C., F. Földi, R., & Honbolygó, F. (2020). A ritmikai szinkronizáció kapcsolata a fonológiai tudatossággal és az olvasással iskolakezdő gyerekeknél. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 75(3), 455–476. Doi [10.1556/0016.2020.00026](https://doi.org/10.1556/0016.2020.00026)
- Wieland, E. A., McAuley, J. D., Dillery, L. C., & Chang, S. E. (2015). Evidence for a rhythm perception deficit in children who stutter. *Brain and language*, 144, 26–34. Doi [10.1016/j.bandl.2015.03.008](https://doi.org/10.1016/j.bandl.2015.03.008)

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.30-11.45

Pap Johanna
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
pap.johanna@ped.unideb.hu

A „MÁSİK“ BESZÉDFOLYAMATOSSÁGI ZAVAR – A HADARÁS KUTATÁSÁNAK VÁLTOZÁSAI

Absztrakt

A hadarás jelensége sokáig elkerülte a nyelvészek és logopédusok tudományos érdeklődésének fókuszát, változatos tüneti képe napjainkban is számos elméleti és módszertani kérdést vet fel. Annak ellenére, hogy több kutató tett már kísérletet a hadarás definiálására, további részleteket szükséges megvizsgálni az objektív azonosíthatóság érdekében. A gyakorlati szakemberek számára nem áll rendelkezésre megfelelő diagnosztikai eljárás, nem tisztázott a hadarás tipológiája sem, ezáltal a terápiás módszertan is csak kezdetleges. Hogyan értelmezhető például a gyors és/vagy rendszertelen beszédsebesség a percepció és produkció oldaláról? Mikortól tekintjük a megakadásjelenségek előfordulását túl gyakorinak, a tipikustól eltérőnek? Milyen megakadásokat különböztethetünk meg a beszédpatológia területén? Beszédzavar, nyelvi zavar vagy esetleg kommunikációs zavar a hadarás? Mely nyelvi szintek sérülnek a beszédprodukció folyamatában?

Az előadás a fentiekhez hasonló kérdéseket feszeget, bemutatja a hadarással kapcsolatban felállított tudományos meghatározások változásait, valamint körvonalazza a gyakorlati hasznosít-

hatósághoz szükséges hiányosságokat és lehetséges megoldási irányukat. Mindemellett a prezentáció során ismertetésre kerülnek az alkalmazott kutatások aktuális eredményei, melyek új információkkal szolgálnak a hadaró beszéd tünetegyütteséről, a „hadaró-beszédviselkedés“ sajátosságairól különböző beszéd-típusokban, monologikus és dialogikus spontán beszédben. Az előadás a logopédiai diagnosztikai folyamatok során is felhasználható megakadás-jellemzőket helyezi a középpontba, különös tekintettel a sorozatos és komplex megakadásokra. Ugyanis a legfrissebb kutatási eredmények nem az összes megakadás előfordulási gyakoriságában, hanem az egymás után következő megakadásjelenségek számában és típusában mutatnak eltéréseket a tipikus beszélőkkel összehasonlítva. A sorozatos és komplex megakadások arányainak további vizsgálatai előremozdíthatják a hadarás azonosításához szükséges objektív eljárások kialakítását, az eddig „hiányzó láncszemet“ pótolhatják.

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.45-12.00

Balogh Evelin és Bolla Veronika (PhD.)
(Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Neveléstudományi
Doktori Iskola ,
ELTE, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar)

Első szerző e-mail:
ewelin.balogh@gmail.com

A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉG PROBLÉMAKÖRE A PEDAGÓGUSKÉPZÉSBEN

Absztrakt

Napjainkban egyre magasabb számban vannak jelen a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók a köznevelési intézményekben. Ebből kifolyólag elengedhetetlen lenne, hogy a pedagógusképző intézmények ehhez igazodva a tantervükbe beemeljék a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos ismereteket. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók is a köznevelésben használt a különleges bánásmódot igénylő ellátási kategóriába tartoznak, integrált formában történő ellátásuk a gyógypedagógusok mellett a pedagógusokat is jelentősen érintő feladat. A hazai szakirodalmak tanulmányozása során számottevő tanulmánnyal találkozhatunk, amely a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált nevelésének, oktatásának hatékony megvalósulását hivatott segíteni. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók minden esetben együtt-nevelésben vesznek részt. Az Nkt. 47. § előírja, hogy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók fejlesztő foglalkoztatásra jogosultak. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési

tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók ellátása alapvetően a pedagógusok feladata. A többségi pedagógusoknak kiemelt szerepük van ezen gyermekek, tanulók ellátásában, felzárkóztatásában. Azonban csekély számban állnak rendelkezésükre olyan szakirodalmak, kiadványok, segédanyagok, szakkönyvek, módszertani ajánlások, amelyek segítségével a gyermekek, tanulók felzárkóztatása hatékonyan megvalósulhat.

Elengedhetetlen lenne, hogy a pedagógusképzőhelyek is felismerjék, hogy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség problémakörének is meg kell jelennie a pedagógusképzésben. Ha áttekintjük a pedagógusképzők tantárgytematikáit tapasztalhatjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók témaköre bizonyos mértékben megjelenik, ezzel szemben a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos ismeretkörök nem, vagy csak aligha kapnak helyet a képzésekben. Nem elhanyagolható, hogy ez a probléma nem csak a tanítókat, hanem az óvodapedagógusokat és tanárokat is érinti, hiszen a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség bármely életkorban megjelenhet és fennállhat. Fontos lenne, hogy a leendő pedagógusok már az alapképzésük során megfelelő felkészítést kapjanak a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal való differenciált foglalkozásra.

Az előadás a problémafelvetésen túl, szakirodalmi feldolgozáson keresztül bemutat egy pilot kutatást, amely egy nagyobb terjedelmű tanulmány első lépéseként megvizsgálja egy hazai tanítóképzőhely hallgatóinak ismereteit e kérdéskörben egy kérdőíves adatgyűjtés segítségével.

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.00-12.15

Németh Nóra (PhD.) és Pető Ildikó (PhD.)
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

Első szerző e-mail:
nemeth.nora@ped.unideb.hu

A MATEMATIKAI GONDOLKODÁS FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI A KISGYERMEKKORI NEVELÉSBEN ÉS A FEJLESZTÉSBEN

Absztrakt

Kutatásunk alapját arra a nézetre alapoztuk, miszerint a matematikai gondolkodás olyan emberi tevékenység, mely komplex módon a társadalmi kontextusban értelmezhető, ugyanakkor a mindennapi életünk részét képezi. A matematika hasznossága a gondolkodás fejlődése mellett a problémamegoldás, a logika és a tapasztalati ismeretszerzés egységében jelenik meg. A kisgyermekkori matematikai gondolkodás kialakításának az óvodai környezet kiváló terepet biztosít, hiszen a sokrétű tevékenységek háttérében indirekt módon ad lehetőséget a különböző területek kialakítására, fejlesztésére (Zevenbergen, Dole és Wright, 2004). A matematikai gondolkodás kialakításának, illetve fejlesztésének megközelítése az elmúlt évtizedekben hazánkban is sokat változott, elsősorban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának köszönhetően. A matematikai gondolkodás kialakításának folyamatában a fogalomalkotás és a megismerő funkciók fejlesztésének fontos eleme az összehasonlítás. A kisgyermeket körülvevő világban a személyeknek és a tárgyakkal sok ismertető jegye, tulajdonsága van, melyet a különbségek és az azonosságok felismertetése során csoportosítani, értékelni lehet. Ezekből kiindulva a matematikai fogalomalkotás, a gondolkodási sémák egyaránt formálhatók, kialakíthatók. A matematikai

jártasság fejlesztése az óvodáskorban (sőt korábban) elkezdődik, a gyermek az óvodai környezetben eltöltött évek során matematikailag egyre jártasabbá válik, amihez az óvodapedagógusoknak hatékony pedagógiai gyakorlatot kell kialakítaniuk, amelyek segítségével bevonják a gyermekeket a matematikai tapasztalatszerzési lehetőségekbe, megismerési folyamatokba, játékokba. A pedagógus feladata az óvodai környezetben, hogy segítse a gyermeknek felfedezni és alkalmazni azokat az ötleteket, amelyek a felnőtt segítségével spontán módon nem jöttek volna létre (Sheldon és Epstein, 2005). Előadásunkban a hazai irányzatok és gyakorlatok összesítését helyi pedagógiai programok alapján vizsgáltuk meg (20 óvodai program tartomelemzésével). A magyarországi gyakorlat kiegészítéseként a nemzetközi innovatív megközelítésekbe és programokba is adunk betekintést. Előadásunkban kiemeljük azokat a további lehetőségeket, melyek a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára is alkalmazhatók a matematikai gondolkodásmód kialakításában.

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.15-12.30

Révész-Kiszela Kinga (PhD.)
(Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

E-mail:
revesz-kiszela.kinga@uni-eszterhazy.hu

A MOZGÁSÁLLAPOT ÉS A VISELKEDÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI ÓVODÁS KORBAN

Absztrakt

A mozgásállapot és a magatartás-, viselkedésproblémák összefüggései évtizedek óta foglalkoztatják a kutatókat. A 2000-es évek elejétől a hazai és a nemzetközi szakirodalom is bővelkedett a tudományos eredményekben, mégis azt mondhatjuk, hogy még mindig nem kellőképpen feltárt a személyiség fejlődésének ezen két területe közötti együttállás (Hill et al., 2017). A gyermekek és serdülők körében végzett tanulmányok következetesen összefüggést figyeltek meg a motoros készségek gyengesége és a viselkedésproblémák között (Crane et al., 2017; Emck et al., 2012; Rigoli et al., 2017; King-Dowling et al., 2015; Mancini et al., 2018; Wilson et al., 2013; Ridriguez et al., 2019; Peyre et al., 2019; Hirata et al., 2021). Hazánkban a téma jeles képviselője F. Földi Rita (2004a, 2004b, 2005), aki főként az ADHD-hoz kapcsolódó magatartás- és viselkedészavarok, valamint motoros nehézségek esetében keresett és talált összefüggést a mozgásfejlődés és a viselkedés alakulása között.

A kutatás célja, hogy megvizsgálja a tanköteles korba lépő, 5-6 éves óvodás gyermekek mozgásállapotát a jelenleg hatályos diagnosztikai protokoll szerint Eger városban, valamint, hogy

feltárja a motoros nehézségek szerepét az iskolaérettség kérdéskörében úgy, hogy a motoros képességstruktúra-beli eltérés és a viselkedésproblémák közötti összefüggést is vizsgálja.

A vizsgált alapsokaság Eger megyei jogú város 2022-2023-as tanévben tankötelessé váló gyermekei (N=422). A kutatási mintában nevesített 422 főből 199 fő gyermek adatával tudtunk dolgozni, azaz az összpopuláció 47%-át sikerült bevonnunk a vizsgálatba.

A mintába kerülés feltételei a következők voltak:

- 2022-2023-as tanévben tankötelezetté válás;
- Részvétel a 2021-2022-es nevelési év MSSST szűrővizsgálatában, amelyet a HMPSZ Egri Tagintézményének kollégái végeztek el;
- Óvodapedagógusok által kitöltött SDQ kérdőív (T4-17).

A kutatás során alkalmazott szűrőteszt és kérdőívek az MSSST szűrőteszt és a „Képességek és Nehézségek” (SDQ) kérdőív tanári, 4-17 éveseknek kifejlesztett változata volt.

Eredményeink a következők:

- A vizsgált mintában az MSSST szűrőteszt teljes protokollját tekintve iskolaéretlennek, így veszélyeztetettnek minősített 47 gyermekből 42 a szűrőteszt Motoros minták szubtesztjében is veszélyeztetett és a többi szubteszthez viszonyított számarány ezen belül a legmagasabb (Vizuo-perceptuo-motoros 35 fő, Nyelvi szubteszt 33 fő veszélyeztetett). A mozgásállapot és az iskolakészültség közötti kapcsolat szignifikáns, ráadásul a Cramer's V együttható (0,727) is igen erős kapcsolatot mutat a vizsgált változók között.
- A 47 fő, MSSST totál értékeit tekintve iskolaéretlennek minősíthető gyermek közül 30-nak az SDQ összesített problémapontszáma szerint a viselkedésproblémákra is

van határeseti, vagy rendellenes minősítése az óvodapedagógusok véleménye szerint.

- Az 59 fő, motoros nehézséget mutató gyermek közül 37-nek az SDQ összesített problémapontszáma szerinti veszélyeztetettsége (határeset és rendellenesség kategóriák összevonásával alkotott csoport) áll fenn és ez a kapcsolat a változók között szignifikánsnak tekinthető ($p=0,00$, Cramer's $V=0,358$).
- Vagyis az iskolakészültség megállapításának kérdésében a mozgásállapot és a viselkedés vizsgálata elengedhetetlen, szinte kikerülhetetlen. Ezen személyiséget alkotó tényezők fejlődése szoros kapcsolatot feltételez.

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

Túri Ibolya (PhD.)
(Simmelweis Egyetem, Pető András Kar)

E-mail:
turi.ibolya@semmelweis-univ.hu

NÉZETVIZSGÁLAT A CP-S FIATALOK INKLUZÍV NEVELÉSÉRE ÉS A KONDUKTORI SZAKMÁRA VONATKOZÓAN

Absztrakt

Háttér: a „kölcsonösen” befogadó nevelés, mint célmeghatározás (Papp, 2012; Giambona, Vassallo, 2013; Zászkaliczky, 2013; Böddi, 2017) magával hozta az integráció oktatási területről társadalmi szintre történő kiterjesztésének (Williams et al., 2005; Asumah–Nagel, 2014; Varga, 2015), valamint a fogyatékkal és sajátos nevelési igénnyel élők inkluzív nevelésének középpontba állításának célértelmezését is. A központi idegrendszeri sérüléssel élő fiatalok inkluzív nevelésének előkészítésében kulcsszerep jut a konduktornak (Hári 1991, Zsebe, 2004, Feketéné Szabó, 2011, Túri 2018). Kutatásom célja feltárni, hogyan gondolkodnak a konduktorjelöltek leendő szakmájukról, a konduktori szerepről és tevékenységről, milyen nézetekkel bírnak a CP-s gyermekek lehetőségeiről az inkluzív nevelés vonatkozásában. Áttekintettem, tapasztalható –e lényeges eltérés a hallgatói nézetek között, illetve a hallgatók és a képzésben részt vevő szakemberek vélekedései között. *Módszer:* a kutatás kérdéseinek vizsgálatára a kérdőív (saját készítésű, ötfokozatú Likert-skála) és metaforaalkotás alkalmazása mellett döntöttem.

Az attitűd-skála elemzéséhez SPSS alkalmazást vettem igénybe. A metaforák tartalmi elemzéséhez a szakirodalomban található, hasonló céllal végzett vizsgálatokat (Dudás, 2006, 2007; Kimmel, 2007, Köcséné, 2007, Túri, 2018) vettem alapul, majd erre építve alakítottam ki a saját kategóriarendszerelem és a kvalitatív szövegelemzést támogató szoftvert, a MAXQDA-t használtam. Az összefüggésvizsgálat során varianciaanalízist, keresztábraelemzést alkalmaztam. *Minta:* a vizsgálatban a konduktorképzés teljes hallgatói létszámának mintegy négyötöde, mindösszesen 208 fő töltötte ki az attitűd-skálákat, illetve alkotott metaforát. A konduktor-képzésben tevékenykedő szakemberek (szakmai oktatók, konduktorok) nézeteit is vizsgáltuk, a kutatásban önkéntesen részt vevő 54 fő szakemberrel (15 fő oktató, 39 konduktor). *Eredmények:* az attitűd-skála eredményei szerint a hallgatók a szerep jellemzőjeként a holisztikus szemlélet és a konduktori szakértelem meglétének szükségességét emelik ki. A szerep értékelésében a komplex személyiségfejlesztést, a konduktort speciális pedagógusként értékelő állítások voltak hangsúlyosak. A konduktori tevékenységet komplex, sokrétű, összetett tevékenységként értékelik. A metaforaalkotás során a konduktori szerephez jellemzően a segítő szakember és a határterületi szakember hasonlatot kapcsolták, a konduktori tevékenységet soktényezős tevékenységként látják, amelyben a segítség, vezetés, pedagógiai tevékenység mellett további területekhez kapcsolódó tudás és annak gyakorlatban való együttes alkalmazásának képessége jelenik meg. Az integráció, inkluzív nevelés kérdéskörében a hallgatók és a megkérdezett szakemberek véleménye között nem mutatkozott jelentősebb eltérés. Az eredmények tükrében erős egyetértés látható abban, hogy a konduktív nevelést egy lehetséges útként, eszközként értékelik az inklúzióra való felkészítésben. A résztvevők nem osztják azon vélekedést, amely szerint a többségi intézmények

nagyrésze felkészült lenne a CP-s gyermekek fogadására, mint ahogyan azzal sem értenek egyet, hogy valamennyi CP-s gyermek inkluzív nevelése megvalósítható. Főként a képzés hatására, annak ideje alatt alakulhatnak a leendő szakmára, pedagógusképre vonatkozó vélekedések, fontos, hogy a képzés tartalmába építve ezen nézetek feltárásra, beazonosításra kerüljenek, s új kutatások keretében módunk nyíljon változásaik nyomon követésére. Az inkluzív nevelést támogató konduktori munkára felkészülés érdekében javaslom a szakmai gyakorlat megújításának vizsgálatát előnyben részesítve azon intézmények igénybe vételét, amelyek kifejezetten sajátos nevelési igényű, illetőleg CP-s gyermekek, felnőttek integrált, inkluzív nevelését valósítják meg, vagy nyitottságot mutatnak erre, továbbá az utazó konduktori szolgálat hálózatának bővítését.

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.45-13.00

Hegedűs Roland (PhD.)
(Debreceni Egyetem és Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

E-mail:
hegedusroland1989@gmail.com

TANULÁSI ZAVARRAL TELJESÍTENI?

Absztrakt

A tanulási zavar egy gyűjtőfogalomnak tekinthető, melybe többek között beletartozik a diszlexia, diszgráfia és diszkalkulia is. Ezek a zavarok nem a tanulás teljes vertikumára terjednek ki, hanem csak egyes területeire, de ezek olyan súlyosságúak, hogy sajátos nevelési igényként jelennek meg a gyermekeknél (32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet, Mesterházi és Szekeres 2019). A tanulási zavarok kialakulásának okai mai napig nem teljesen tisztázottak, a háttérükben több ok is állhat (Gyarmathy 1998). A tanulók teljesítményét több tényező is befolyásolja, mint például tanuló személyisége (Ceglédi és Máth 2013), a családi háttér (Burnet és Lambert, 2011), a nem (Marks 2008), az oktatási intézmények jellemzői (Hegedűs 2020).

Kutatásunkban a tanulási zavarral küzdő 6. osztályos gyermekek eredményeit elemezzük a 2017. évi Országos kompetenciamérésben (OKM). A vizsgálat során SPSS programmal két- és többdimenziós ANOVA számításokat végeztünk. A vizsgált adatok a tanulók matematikai és szövegértési teljesítményei, amiket a nem és a fenntartó alapján elemeztünk.

Az OKM eredményeink alapján a tanulási zavarral küzdő gyermekek családi háttere gyengébb, mint a többségi tanulóké. A

csoporton belül a leggyengébb családi háttérből a diszkalkuliás gyermekek származnak. A nemi megoszlás alapján a fiúkra jobban jellemzők a tanulási zavarok, ami alól kivétel a diszkalkulia. Matematikában a fiúk eredményei jobbak, míg szövegértésben a lányoké. A fenntartók alapján diverz kép látható, de többségében az állami intézményekben teljesítenek jobban a tanulók.

Bibliográfia

- Burnet, B. & Lampert, J. (2011). Teacher Education and the Targeting of Disadvantage. *Creative Education*, 2(5), 446–451.
- Ceglédi E. & Máth J. (2013). Az iskolai teljesítményt befolyásoló tényezők vizsgálata. *Alkalmazott pszichológia*, 13(4), 23–46.
- Gyarmathy É. (1998). Tanulási zavarok azonosítása és kezelése az óvodában és az általános iskolában. *Új Pedagógiai Szemle*, 48(11), 68–76.
- Hegedűs R. (2020). *Kompetenciák – Hátrányok – Térségek. Avagy honnan s hogyan jutnak el a hátrányos helyzetűek a felsőoktatásba?* Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- Marks, G. N. (2008). Accounting for the gender gaps in student performance in reading and mathematics. Evidence from 31 countries. *Oxford Review of Education*, 34(1), 89–109.
- Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.). *A nebezden tanuló gyermekek iskolai nevelése*. ELTE BGGYK, Budapest.

Section / Szekció: Section 2nd / 2. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

3. Szekció

A különleges bánásmód kulturális/szociális hátterei

Szekcióvezető: Lovas Kiss Antal (PhD.,
Habil.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb-hu/j.php?MTID=me0836afde47fd29be32f01cf1f658882>

Belépési kód: cultura

Bocsi Veronika (PhD., Habil.)
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
bocsiveron@gmail.com

AZ ELSŐ GENERÁCIÓS LÉT REFLEXIÓI A FELSŐOKTATÁSBAN. HALLGATÓI ÉS OKTATÓI TAPASZTALATOK.

Absztrakt

Az első generációs hallgatók kutatásnak komoly felfutását tapasztalhatjuk a nemzetközi oktatásszociológiai szakirodalomban (Terenzini et al. 1996; Oldfield 2012; Reay, Crozier és Clayton 2010; Soria és Bultman 2014). A hallgatói elemzések talán legfontosabb csapásvonalát Bourdieu elméleteit alapul véve a különböző tőkefajtákkal való ellátottág és a habitus fogalma adja. A tőkefajták kapcsán azok alacsonyabb szintjét és a campuson történő csekélyebb akkumulációt tárják fel a vizsgálatok, míg a habitus esetében annak átalakulását hangsúlyozzák. Magyarországon a hallgatói populációt vizsgáló elemzések a nem diplomás szülők gyermekeinek felül vagy alulreprezentáltságát tudományterületenként, képzési szintenként és intézményenként tárták fel (például Szabó, 2015). Az első generációs oktatókkal foglalkozó írások száma a nemzetközi szakirodalomban is csekélyebb (Archer 2008; Bugaighis 2015; Dews–Law 1995). A csoport vizsgálatát indokolja, hogy a befutott társadalmi mobilitási ív meredekebb, és az akadémiai világhoz történő adaptációt is

egyértelműen sikeresnek tekinthetjük. A témában hazai kutatások eddig nem ismertek.

Vizsgálatunk során a 2019-es és 2020-as tanévben félig strukturált interjúkat vettünk fel 31 oktatóval, illetve tíz hallgatói fókuszcsoporthoz beszélgetést is rögzítettünk. A kutatás tágabb témája a felsőoktatás értelmiségképző funkciója volt, ugyanakkor az interjúvázlat egy kérdésblokkja az első generációs lét reflexióit tartalmazta. A vizsgálat az ország 10 városában zajlott, és 12 tudományterületet fedett le. Az elemzés során az szövegek bizonyos részeit az első generációs lét bizonyos elemeihez rendeltük, és ahol lehetséges volt (például megélt hátrányok leírása), induktív módszerrel kategóriákat alakítottunk ki. Elemzésünk során az alábbi kutatási kérdéseket fogalmaztuk meg:

1. Érzékelhetők-e általánosságban az első generációs lét hátrányai a diákok esetében? Ha igen, akkor milyen területeken?
2. Érzékelhetők-e általánosságban az első generációs lét hátrányai az oktatók esetében? Ha igen, akkor milyen területeken?
3. Milyen jegyekkel írható le az első generációs oktatók pályáíve? Hol és mennyire lesz jellemző a felsőoktatásba vezető „királyi út”?

A hátrányok megléte sem a hallgatói, sem az oktatói interjúk esetében sem volt általánosítható, ugyanakkor az beszélgetések jelentős részében megjelentek az erre irányuló reflexiók. A hallgatók esetében az anyagi és kapcsolati tőkére vonatkozó állítások, a felsőoktatásra való átállás éles volta és a szülők segítségnyújtásának hiánya volt megfogható – ez utóbbi a jelentkezés folyamatára, illetve a pályaválasztásra vonatkozott. A tanulmányokkal kapcsolatos információk hiátusa több interjúban is megfogalmazódott – azonban ez nem teljesíthetetlen akadályként jelent meg. A kulturális motívumok az oktatók esetében jelentkeztek hangsúlyosabban (itt külön kategóriát képezett a „kulturális tőke”, illetve a „kulturások”), illetve a váltás, a távolság érzése és az identitásváltás feldolgozását is

problémaként azonosítottuk. A szülői magatartás mind a két esetben támogató volt, az édesapák és édesanyák sok esetben szinte saját határaikat átlépve igyekeztek segíteni a gyermekeik iskolai pályafutását. Az oktatók karrieríve során sok esetben szakváltások, országváltások, nem egyetemi munkakörök jellemezték a pályára kerülés előtti éveket, és a megkérdezettek gyakran más, a felsőoktatáshoz kapcsolódó személyek segítségével kerültek közel újra az egyetemek világához. A szakirodalom az első generációs lét előnyeit kevésbé hangsúlyozza – főleg a tőkefajtákban és az integrációban való hiányokkal jellemzi a helyzetet – az interjúk alapján azonban úgy tűnik, hogy a megtett pályáiv generálhatja az énhatékonyság érzésének magasabb szintjét is.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.30-11.45

Ferenczi Milán
(Debreceni Egyetem Sporttudományi Koordinációs Intézet)

E-mail:
ferenczim98@gmail.com

A 11-14 ÉVES KOROSZTÁLY SPORTOLÁSI SZOKÁSAINAK ÉS AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDHOZ VALÓ VISZONYÁNAK VIZSGÁLATA

Absztrakt

Az elhízás napjainkban már népbetegségnek számít, mely számos káros következménnyel párosul. A Központi Statisztikai Hivatal egészségre és a gyermekek egészségére vonatkozó 2017-es felmérési adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy hazánkban a felnőtt lakosság több mint fele túlsúlyos, mely nagymértékben a nem megfelelő táplálkozási szokásoknak és a fizikai aktivitás hiányának, illetve elégtelen szintjének következménye. Kutatási témám megválasztásában meghatározó volt az a világszerte megfigyelhető szomorú tény, hogy az elhízás és a túlsúly napjainkban már nemcsak a felnőtteket, hanem a kisgyermeket is érinti. A korai, gyermekkorban vagy serdülőkorban történő elhízás nehezen megállítható és még nehezebben visszafordítható folyamat. Témaválasztásomat indokolta továbbá, hogy egyre többet hallani az egészségtudatos magatartás szerepéről. Kutatásomhoz azért választottam a 11-14 éves korosztályt, mert már vannak ismereteik az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a rendszeres fizikai aktivitás fontosságával kapcsolatban. Kutatásom célja volt feltárni az

általános iskola felső tagozatos diákok rendszeres testmozgáshoz való viszonyát és az egészséges életmóddal kapcsolatos gondolkodás módját, a rendszeres testmozgás mindennapokban való megjelenését, a szülők sportolási szokásainak hatását a gyerekekre, továbbá a fiatalok egészségtudatos szemlélete és a sportolási szokásai közötti összefüggést.

A kutatási kérdéseim feltárása és hipotéziseim igazolásának érdekében kérdőíves vizsgálatot végeztem a 11-14 éves korosztály körében. A kérdőívek kvantitatív adatainak feldolgozása Microsoft Excel segítségével történt. Vizsgálatom eredményei azt mutatták, hogy az általam vizsgált korosztály közel 2/3-a rendszeresen sportol, többségük rendszeresen jár edzésre. A kutatás eredményei arra is rávilágítottak, hogy a fiatalok jelentős többsége nagyon fontosnak tartja a rendszeres testmozgás szerepét egészsége megőrzésében, ugyanakkor elgondolkodtató, hogy nagyon kevesen gondolják úgy, hogy a rendszeres testmozgás felnőtt korukban is mindennapos életük része lesz. A kutatási eredmények alapján kijelenthető, hogy a szülői példamutatás pozitívan hat a gyermek sportolási szokásaira. Az adatok elemzése és értékelése után megállapítottam, hogy a fiatalok egészségtudatos magatartása hiányos, felületes. A vizsgált serdülő korosztály táplálkozási szokásai elmaradnak a kívánatostól. Sok esetben elméleti információkkal, tudással rendelkeznek, de a tanúsított magaratásuk nem mindig egyezik azzal, amit gondolnak. Úgy gondolom, hogy a legnagyobb problémát a gyerekek jelenlegi életmódjában a tudatos magatartás hiánya okozza. A legtöbben nincsenek tisztában az életmód egészségre gyakorolt hatásával.

A tanulmányom eredményeit elemezve megállapítható, hogy vannak kedvező mutatók, melyekre lehet építeni és rávilágítanak arra, hogy már elindult egy folyamat, de még a hosszú út elején járunk.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.45-12.00

Rákó Erzsébet (PhD.) és Erdei Ildikó
(Debreceni Egyetem)

E-mail:
rakoe@ped.unideb.hu

KÜLÖNLEGES SZÜKSÉGLETŰ GYERMEKEK A NEVELŐSZÜLŐI ELLÁTÁSBAN

Absztrakt

Az előadásban egy pilot kutatás kerül bemutatásra. A kutatás célja a különleges szükségletű gyermekek nevelőszülői ellátásának bemutatása valamint a Hajdú-Bihar megyében élő nevelőszülők és nevelt gyerekek életkörülményeinek feltárása, különös tekintettel a különleges szükségletű gyerekekre. A kutatás feltáró jellegű egy nagyobb mintán történő vizsgálat része. A kutatásban arra a kérdésre keressük a választ, hogy hogyan valósul meg a különleges szükségletű gyermekek nevelőszülői ellátása az elmúlt időszakban a gyermekvédelemben zajló deinstitutionális folyamatoknak köszönhetően. Számos nemzetközi kutatás felhívja a figyelmet arra, hogy az intézményes elhelyezés különösen káros a 0-3 éves korosztály körében. (Browne, 2006, Zeanah et al., 2017, Finelli és mtsai 2018). A kutatás módszere kérdőív, statisztikai adatok másodelemzése. Az alternatív gondoskodási formák közül fejleszthető a család alapú, családszerű ellátás.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.00-12.15

Kinczel Antonia
(Debreceni Egyetem)

E-mail:
antokincz@gmail.com

MINDENNAPI REKREÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK, UTAZÁSI SZOKÁSOK

Absztrakt

Az életmód az egyén mindennapos, megszokott tevékenységeit jelenti (Ángyán, 2000). E definíció alapján elmondható, hogy szokásos rekreációs tevékenységeink nagymértékben befolyásolják egészségünket. Sajnos a jelenlegi mindennapjainkat az ülő, mozgásszegény, rohanó életmód jellemzi és nem kerülnek el bennünket az olyan különböző betegségek, mint például az elhízás, stressz, szorongás, szív- és érrendszeri betegségek. Ezek miatt az emberek olyan rekreációs tevékenységeket keresnek, amelyek a feltöltődést, kikapcsolódást, pihenést, prevenciót, munkaképesség visszanyerését segítik elő. Az utazások alkalmával az egyének olyan impulzusokban részesülnek, amelyekben érzéseik, vágyaik, gondolataik tökéletes összhangba kerülnek egymással, ezáltal befolyásolva közérzetüket és boldogságukat (Michalkó, 2010; King et al., 2012). Emiatt is egyre kedveltebb életminőséget meghatározó szabadidős tevékenységek az utazások és a turizmus (Tütüncov et al., 2021). Az egészséges, aktív, hosszú életévek titka az életmódunkban rejlik (Hidvégi et al., 2015), ezért kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak az olyan rekreációs

tevékenységek, amelyek a feltöltődést, pihenést, prevenciót és egészséges életmódot segítik elő.

Kutatásomban a mindennapi rekreációs tevékenységeket, illetve az utazási szokásokat vizsgáltam. Kvantitatív, kérdőíves felmérésemre, önkéntes alapon 271 válasz érkezett, a 18+ korosztálytól. Vizsgálatommal kapcsolatban több hipotézist is felállítottam. H1: A mindennapi rekreációs tevékenységeknél a digitalizációs eszközök használatai a legnépszerűbb tevékenységek közé tartoznak. H2: Az utazásokon az emberek mindennapos tevékenységeikkel ellentétben, több időt szánnak a kikapcsolódást, pihenést, felfrissülést elősegítő rekreációs tevékenységekre. H3: A Covid-19 nagyban befolyásolta az utazási szokásokat.

Eredményeim azt mutatják, hogy hipotéziseim igaznak minősülnek. A legnépszerűbb szabadidős tevékenységek közé tartoznak a digitalizációs eszközök használatai (átlag=4,01, szórás=1,099), ugyanakkor kevés időt szánnak az embereket az egészséget elősegítő szabadidős tevékenységekre, mint például sportolás, relaxáció, masszázs. Az utazási szokásokban a leginkább végzett tevékenységek a természetjárás, kirándulás (átlag=4,11, szórás=1,034) és a történelmi nevezetességek megtekintése, építészeti elemek felkeresése (átlag=3,49, szórás=1,188). Ezek mellett, a vizsgált személyek, az utazások alkalmával már több időt szánnak a wellness szolgáltatások igénybevételeire (átlag=3,38, szórás=1,369) és a lazításra, relaxációra, jógára, meditációra (átlag=3,37, szórás=1,280). A Covid-19 a kitöltők 29,5%-ának (80 fő) részben, 53,1%-ának (144 fő) pedig teljes mértékben befolyásolta utazási terveit, kevesebbszer utaztak belföldre ($t=11,235$, $p<0,001$), illetve külföldre is ($t=12,826$, $p<0,001$) a válaszadók.

Szabadidős tevékenységeinkben fontos lenne, hogy olyan tevékenységek jelenjenek meg elsősorban, mint például a sportolás, egészséget elősegítő elfoglaltságok, hiszen csak így lehet

egy hosszú, minőségi, kiegyensúlyozott és minél több népbetegséget elkerülő életet élni.

„Az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-21-1 kódszámú új nemzeti kiválóság programjának a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.15-12.30

Kocsis Péter Csaba
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
kocspet@gmail.com

TELEP ÉS ISKOLA. EGY INTEGRÁCIÓS PROGRAM LOKÁLIS TAPASZTALATAI. - ESETTANULMÁNY

Absztrakt

A magyarországi roma integráció alapvető célkitűzései az 1960-as évektől jelen vannak a magyar szakpolitikai gondolkodásban. A korai időszak alapvető célkitűzései között a romák, mint szociális problémákkal rendelkező csoport jelentek meg, ehhez igazodott a beavatkozás logikája is: a hátrányt okozó tényezőket csökkenteni kell. A szakpolitika célkitűzései az akkori utasításos rendszer logikája mentén elindította a telepfelszámolási programot, hangsúlyt helyezett a roma gyerekek oktatásának javítására, valamint az egészségügyi problémák kezelésére is. Ennek mérhető eredményei kevésbé voltak tapasztalhatók, a rendszerváltás környékére azonban a problémák ismét láthatóvá váltak. Ezek halmozódását figyelhetjük meg 1990 után, hiszen a korábbi eredmények a társadalmi-gazdasági krízissel és az esetenként nem kellő hatékonyságú szociálpolitikai intézkedésekkel újratermelték, bizonyos területeken súlyosbították a problémákat. A szakpolitikai szereplők ezért már az 1990-es évek elejétől különböző intézkedési csomagokat fogalmaztak meg a romák helyzetének megjavítására, kiemelve, hogy komplex problematika jelenik meg a roma integráció területén, ezért komplex beavatkozásokat kell

tervezni. Ennek határozott megjelenését a RIÉP 2005-2015, majd a 2011-ben elfogadott MNTFS I. kiemelten kezelte, több célzott program jelent meg a célkitűzések között, amelyek megvalósítását az európai uniós források is támogatták. Az egyik ilyen központi kérdés a hazai romatelepek felszámolásának kérdése lett, 2007-től kezdődően fejlesztéspolitikai célkitűzésekben és a települések ezirányú célkitűzéseinek támogatásában nyomon követhető mind a 2007-2013, mind 2014-2020 közötti időszakban.

Előadásomban egy olyan településen lezajlott vizsgálat eredményeit ismeretem, ahol az utóbbi időszakban valósult meg ún. településfelszámolási program. A településen a kétezres évek elejétől kialakult a közoktatási intézményekben elindított és 2014-ig tartó integrációs pedagógiai gyakorlat történt. A település programok lehetővé tették a helyi fejlesztések innovatív megközelítését annak érdekében, hogy a roma integráció fenntartható legyen, a települési szereplők együttműködését támogassák, gyakorlatilag az interprofesszionális együttműködés gyakorlatát kialakítsák. Az esettanulmányban szereplő Jász-Nagykun-Szolnok megyei település esetében a program során kialakult együttműködéseket, ezek formáját, valamint a korábbi integrációs gyakorlat adaptálhatóságának lehetőségeit vizsgáltam.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

Molnár Éva (PhD.)

(Debreceni Egyetem, Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke)

E-mail:

molnar.eva@arts.unideb.hu

TANULÁSI PERSPEKTÍVÁK MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN

Absztrakt

Bár Magyarországon az elmúlt évtizedekben jelentősen nőtt az emberek iskolai végzettsége, a képzettség növekedése nem minden társadalmi csoportban jelent meg egyformán. A mélyszegénységben élő családok egészen más erőforrás gazdálkodást kénytelenek folytatni, mindez gyermekeik iskolai részvételére, tanulási perspektíváira is erőteljes hatást gyakorol. Az előadás mélyszegénységben élő fiatalokkal készült interjúk eredményeivel mutatja be, milyen akadályokkal, nehézségekkel szembesülnek az oktatási intézményekben. Már az oktatás legalacsonyabb szintjein is megtapasztalhatják hátrányaikat, amelyek a későbbiekben tovább erősödnek. Az iskolai lemorzsolódás, a képzettség nélküli iskolaelhagyás sokkal nagyobb volt körükben, mint a jobb helyzetben élő kortársaiknál, így nem volt esélyük azoknak a hasznoknak a megszerzésére sem, amelyeket a tanulás, az iskolába járás, a tanulmányok sikeres befejezése mellett élvezhetnének. Az iskolára nem egy mobilitási lehetőségként tekintettek, sokkal inkább egy olyan társadalmi küzdőtérre, ahol folyamatosan alul maradnak. Az iskola számukra nem csupán a hátrányokat kompenzáló funkcióját nem tölti be, nem ad valódi lehetőséget a kapcsolati háló bővítésére sem, nem

jelent integrálódási lehetőséget más közösségekbe, továbbá a korai iskolaelhagyás miatt a munkanélküliség és a szegénység kockázatát sem képes csökkenteni. Mindezekből következően különösen fontos szerepet tölthetnek be életükben azok a szolgáltatások, amelyek támogatják tanulásukat, szakmaszerzésüket és társadalmi integrációjukat.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.45-13.00

Ujhelyi Nelli
(Pécsi Tudományegyetem,
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar,
Néprajz- és Kulturális Antropológiai Tanszék)

E-mail:
ujhelyinelli@gmail.com

KORTÁRS INFORMÁLIS ÖNKÉNTESSEG SZÍNTEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

Absztrakt

Előadásomban a kortárs informális önkéntesség jellemzőit és a 2010-es évek második felétől Magyarországon kialakuló önkéntesség tendenciáit kívánom felvázolni. Céloom végigvenni, hogy az elmúlt pár évben milyen társadalmi, gazdasági és politikai események következtében alakult ki országszerte jelentős civil összefogás, önkéntességi mozgalom a magyar társadalomban. Elemzem a 2015-ös migrációs krízis, a 2020-as koronavírus járvány és a 2022-es ukrán-orosz háború hatására létrejövő hazai önkéntes segítségnyújtási akciókat. Az események vizsgálatán túl, kitérek arra, hogy milyen formában és céllal vállalták civilek az adott társadalmi probléma kapcsán az önkéntes segítségnyújtást, és arra is, hogy az adott önkéntesség milyen társadalmi és politikai megítélés alá tartozik a hazai közéletben. Fontos hangsúlyeltolódás figyelhető meg ugyanis a kortárs önkéntesség értelmezése kapcsán. Legfontosabb kutatási eredményem az, hogy az önkéntesség társadalmi, politikai és közéleti megítélését egyre inkább a segítség címzettjei köre határozza meg, azaz az, hogy kinek

segít az önkéntes, mintsem a segítség módja, formája, jelentősége vagy maga a segítség aktusa, és a segítő szándék. Lényeges továbbá az is, hogy ez a közéleti megítélés visszahat a segítő munkára, annak formájára. Mindemellett hangsúlyos a kortárs önkéntesség esetében az online szféra, azaz a közösségi média nyújtotta lehetőségek, amelyek az ismeretlen emberek közti szerveződés infrastruktúráját jelentik, és olykor az alapvető működés „helyszínét” adják. Rengeteg önkéntes segítségnyújtás szerveződik Facebook csoportok formájában, sőt az adománygyűjtés leghatékonyabb módját is napjainkra a közösségi média platformja teszi lehetővé. Az elmúlt évek önkéntes mozgalmi mind aktívan használták a social media felületeit, kialakítva az informális önkéntesség új módozatait.

Kulturális antropológiai kutatásom eredményei egyrészt empirikus adatgyűjtésből, másrészt médiaelemzésből származnak. Az önkéntesség kutatások egyre gyakrabban hívják fel a figyelmet az alulról szerveződő, informális úgynevezett grassroots csoportok jelentőségére és igen aktív szerepére egy-egy társadalmi probléma „kezelése” során, mégis, azt láthatjuk, hogy a kutatások még mindig kevésbé terjednek ki a civil társadalom ezen szegmensére. Kutatásom éppen ahhoz kíván hozzájárulni, hogy többet tudjunk meg a magyarországi informális önkéntesség kortárs jellemzőiről.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.00-13.15

Lovas Kiss Antal (PhD., Habil.)
(DE GYGYK Társadalomtudományi Tanszék)

E-mail:
lovaskiss@ped.unideb.hu

A FELELŐS ÁLLATTARTÁSRA NEVELÉS SZOCIOKULTURÁLIS HÁTTERE

Absztrakt

Ökológiai válságba sodródó világunkban egyre nyilvánvalóbb, hogy egy élet- vagy természetközpontú etika elterjedésére van szükség a végzetes helyzet elkerülésére, vagy legalább enyhítésére. (Lányi 2020) Önfelszámoló gondolkodásunkon azonban nem könnyű változtatni, hiszen a mindennapokban azt éljük meg, hogy csekély ráhatásunk lehet a globális folyamatokra. Célravezetőnek látszik tehát olyan, a közvetlen környezetünkben fellelhető jelenségekre koncentrálni, amelyek könnyen nyomon követhetőek és megragadhatók. Ilyen területként kínálkozik az állat-ember kapcsolat, amelyben egyre nyilvánvalóvá válik, hogy ki kell lépünk a limitált fogalmi kereteinkből és meg kell tanulnunk partnerként gondolni más létezőkre. (Haraway 2016) Abban többnyire minden szakember egyetért, hogy kisgyermekkorban kell elkezdni a szemléletformálást, ehhez viszont felkészült pedagógusokra van szükség, olyan szakemberekre, akik tisztában vannak azzal, hogyan kellene az állatokhoz való hozzáállásunkon és emberközpontú gondolkodásunkon változtatni. Ezért egyre sürgetőbb igény mutatkozik arra, hogy más élőlényekhez való hozzáállásunk változásáról a pedagógusképzésben is szó essen.

Előadásomban az ember és állat viszony egy sajátos területére a felelős állattartás kérdéskörére a kutya-ember kapcsolat elemzésén keresztül fókuszálok. Amióta kormányzati céllá vált, egyre gyakrabban hangzik el a fiatal generációk felelős állattartóvá nevelésének fontossága, de mit is jelent ez? Vajon miért van szükség a felelős állattartás oktatására, hogyan tükrözi mindez az ember-állat viszony változását, és mik a változás tendenciái? Mi jellemzi a múltbeli meghaladott kulturális sajátosságokat, és miért „felelőtlenek” napjaink kutyatartói? Az újonnan felmerülő igények hátterében milyen szociokulturális változások állnak, és mi jellemzi az állatokról alkotott elképzeléseinket? Mit jelent a társfajiság és hogyan hasznosítható a kutyával asszisztált tevékenységek során? Előadásomban ezekre a kérdésekre keresem a választ a kulturális antropológia nézőpontjából.

Section / Szekció: Section 3rd / 3. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.15-13.30

4. Szekció

A különleges bánásmód tehetség szempontú megközelítései

Szekcióvezető: Mező Ferenc (PhD.)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=md6031778bde516104e77434805f16cda>

Password/Jelszó: c2RcQ6nddW8

Juhász Orchidea (PhD.)

(Miskolci Egyetem)

E-mail:

viresz@gmail.com

ROVAROKTÓL VALÓ FÉLELEM ÉS ROVARFÓBIA DIFFERENCIÁLT "KEZELÉSE" EGY ÉLMÉNYPEDAGÓGIAI PROGRAM KONTEXTUSÁBAN

Absztrakt

22 éve tanítok a Miskolci Egyetemen, oktatói/kutatói munkámban elsősorban a tevékenységközpontú pedagógiai módszertan, a szociálpedagógia és az integrált/inkluzív oktatás témájára, illetve ezek metszéspontjaira fókuszálok. 2016-ban újabb szakmai területtel bővült az életem: az akkor már több éves múltra visszatekintő családi rovarász hobbinkból „Az ízeltlábúak varázslatos világa” címmel kidolgoztam egy élménypedagógiai programot, amellyel azóta már több mint 20 ezer óvodás, általános iskolás és középiskolás gyerekekhez, fiatalhoz jutottam el.

Mivel foglalkozásaim során élő ízeltlábúakkal dolgozom, szükségeszerű, hogy képes legyek gyorsan, konstruktívan és releváns módon reagálni az állataimmal kapcsolatban megjelenő félelmekre, illetve az olyan erősebb fóbiás tünetekre, amelyek az adott foglalkozásom sikerességét veszélyeztethetik, vagy akár kontraproduktívan hathatnak a résztvevőkre.

Jelen előadás egy előadás- és publikációsorozat első állomása, amely az entomofóbia (rovarfóbia) problémakörét vonja alapos

vizsgálat alá a téma szakirodalmának feldolgozása, illetve saját élménypedagógiai praxisom és a belőle merített esetek elemzése, reflexiója segítségével.

Mindenekelőtt – hazai és nemzetközi szakirodalomi forrásokra támaszkodva – elhelyezem az entomofóbiát (rovarfóbiát) a szorongásos zavarok rendszerében, megvizsgálom potenciális kiváltó okait, hatásmechanizmusait és kezelési lehetőségeit. Ezután bemutatom „Az ízeltlábúak varázslatos világa” című, saját fejlesztésű programom technikai, tartalmi vonatkozásait, majd megvizsgálom, miként jelenik meg az ízeltlábúaktól való viszolygás és az entomofóbia élménypedagógiai munkámban, illetve hogy milyen (nem terápiás) pedagógiai/pszichológiai módszerekkel igyekszem reagálni minderre.

Tervezett előadás- és tanulmánysorozattal, illetve az általa bemutatott szakmai tevékenységemmel kapcsolatban fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy fő célom az ismeretterjesztés, az érzékenyítés és az irracionális félelmek csökkentése ezekkel a kevésbé ismert és sokszor félreismert élőlényekkel kapcsolatban. Munkámnak egyelőre nem része semmilyen terápiás eljárás alkalmazása, azonban már folyamatban vannak ezzel kapcsolatban kutatásaim, fejlesztéseim, ugyanis terveim szerint a jövőben ebbe az irányba is ki szeretném terjeszteni tevékenységemet.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.30-11.45

Kalmár Laura
(Újvidéki Egyetem,
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia)

E-mail:
laura.kalmar@magister.uns.ac.rs

AZ ISKOLA SZEREPE ÉS JELENTŐSÉGE A TEHETSÉGGONDOZÁS SZEMPONTJÁBÓL

Absztrakt

A tehetség és a kreativitás problémái sokkal összetettebbek, mint azt általában gondolnánk. A tehetséges és kreatív tanulók nagyon különböznek egymástól, ahogy a nem tehetségesek is. Vannak olyan tehetséges és kreatív tanulók is, akiknek különböző nehézségei és problémái vannak a tanulásban, a kommunikációban, a viselkedésben, az érzelmi szférában. Mindenekelőtt meg kell határozni azokat a nevelési célokat és célkitűzéseket, amelyeket a tehetséges tanulókkal munka során el kell érni. A célok alapján kerül kiválasztásra a tartalom, valamint a megfelelő módszerek és eszközök, a célok legsikeresebb elérése érdekében. A tehetséges tanulók számára rétegzettebb, minőségileg eltérő programot kell biztosítani, de nem szabad megengedni, hogy a tanuló kihagyja a rendes órák tartalmát. Az iskolának és a családnak együtt kell elárnie a nevelési célokat, és segítenie a tehetséges gyermeket abban, hogy a benne rejlő hajlamokat olyan képességekké alakítsa, amelyek számára és az egész közösség számára hasznára válik. Ennek a munkának a célja az hogy rávilágítson az iskola szerepére a tehetséggondozásban, a

tanár szerepére a tehetséggondozásban, a tehetséggondozás elméleti hátterére.

Abstract

The problems of talent and creativity are much more complex than we usually think. Talented and creative students are very different from each other, as are non-talented students. There are also talented and creative students who have various difficulties and problems in learning, communication, behavior, the emotional sphere. First of all, it is necessary to define the educational objectives and objectives that must be achieved when working with talented learners. Based on the goals, the content is selected, as well as the appropriate methods and tools, in order to achieve the goals most successfully. Talented pupils should be provided with a more layered, qualitatively different program, but the student should not be allowed to skip the contents of ordinary lessons. School and family must work together to achieve educational goals and help a gifted child transform their inherent inclinations into skills that benefit them and the community as a whole. The aim of this paper is to shed light on the role of the school in talent management, the role of the teacher in talent management, and the theoretical background of talent management.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.45-12.00

Kopasz Gáborné
(Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi
Doktori Iskola)

E-mail:
kopasznebea@gmail.com

A FORMÁLIS ÉS NEMFORMÁLIS TEHETSÉGGONDOZÁS

Absztrakt

Jelen előadás a formális és a nonformális tehetséggondozás veti össze egymással. A formális tehetséggondozás egy szervezet által a tehetséggondozás szándékával létrehozott és fenntartott, valamint dokumentumokkal nyomonkövethető módon adminisztrált tevékenységek összessége (pl.: egy köznevelési intézmény tehetségdiagnosztikai és gondozási tervvel és a megvalósítást kísérő dokumentumokkal rendelkező tehetséggondozó programja; vagy egy fenntartó által több köznevelési intézményt érintő tehetségdiagnosztikai és gondozási tervvel és a megvalósítást kísérő dokumentumokkal rendelkező tehetséggondozó program). Ezzel szemben a nonformális tehetséggondozás nem feltétlenül egy adott szervezet által és/vagy nem a tehetséggondozás szándékával alapított és fenntartott tevékenység (beleértve az önfelnevelést is), mely tehetséggondozást képes megvalósítani. Példa: egy köznevelési intézmény által létrehozott, nem tehetséggondozónak szánt, de azt megvalósító program, szakköri program, vagy iskolán kívüli tevékenység. E két tehetséggondozó forma hasonlóságait, különbségeit mutatja be az előadás.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.00-12.15

Sáfrány Judit
(Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Neveléstudományi
Doktori Iskola)

E-mail:
safrany12@gmail.com

TEHETSÉG ÉS SZORONGÁS

Absztrakt

A tehetségfejlesztés témaköre a hazai pedagógiai, pszichológiai gondolkodás középpontjában áll (lásd például Mező, 2012, 2022; Bereczki, 2021). A tehetséges egyén fejlődése nem lehet teljes a torzító hatások, a szorongás kiküszöbölése nélkül. A kihívásokkal való szembenézés, az erőfeszítések feltétele az önbizalom, a „küzdj” opciói, az aktív attitűd választása. A kitartó hozzáállás az adaptív perfekcionizmus keretrendszerében tud megvalósulni: szabad hibázni és lehetséges a többszöri próbálkozás, valamint az énkép érintetlen marad kudarc esetén is. Az optimális teljesítmény feltétele tehát az optimális stresszszint, ezért a szorongáscsökkentő technikák elsajátítása a tehetségfejlesztés fontos része.

Bibliográfia

- Bereczki, T. (2021). A tehetség eredete. Magyar Pszichológiai Szemle, 76.(2). 329-352
- Mező F. (Szerk.)(2012). *Tehetségdiagnosztika*. K+ F Stúdió Kft., Debrecen.
- Mező F., Mező K. (2022). Kreativitás a sport terén. *Tehetség*, 2022/1.szám.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.15-12.30

Mező Ferenc (PhD.) & Mező Katalin (PhD.)
(Kocka Kör Tehetséggyozozó Kulturális Egyesület)

E-mail:
ferenc.mezo1@gmail.com

“DISCOVERING, CREATING, LEARNING” IN A TALENT DEVELOPMENT PROGRAM OF KOCKA KÖR ASSOCIATION

Absztrakt

The Hungarian Kocka Kör (Cube Circle) Talent Development Association implements a performance-enhancing enrichment program entitled "Discovering, Creating and Learning" for motivating and mentoring of participants in their creative activity in the years 2021-2022. This program is supported by the Hungarian 'Nemzeti Tehetség Program', the 'Emberi Erőforrások Minisztériuma', and the 'Emberi Erőforrás Támogatáskezelő'. Project ID: NTP-INNOV-21-0241. This presentation shows the objectives and expected results of this program.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

Mező Ferenc (PhD.)
(Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

E-mail:
ferenc.mezo1@gmail.com

TALENTED 'LADIES IN THE SCIENCE'

Absztrakt

The K+F Stúdió Kft. realized a talent development program entitled 'Ladies in Science' in the frame of project NTP-NEER-20-0009 with the support of the National Talent Program. The objective of this performance-enhancing enrichment program is to prepare the participants (school girls and students) for research. The program elements are training, workshop, participating in international conferences, outdoor program (visiting of organizations), 'Girls teach peers' subprogram, mentors program. Results are: a) participants gain knowledge and experience related to innovative activities, b) 1 Publication/Participant, c) 1 Presentation in a Conference/Participant, d) Short film about the program, e) Article about the program, f) Establishing professional contacts.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.45-13.00

Mező Ferenc (PhD.)
(K+F Stúdió Kft.)

E-mail:
ferenc.mezo1@gmail.com

INNOVÁCIÓS STÚDIUM: TERMÉKFEJESZTŐ ÖTLETBÖRZE - A TEHETSÉGHONDOZÁS JEGYÉBEN

Absztrakt

A Nemzeti Tehetség Program által támogatott NTP-PKTF-20-0009 projekt keretében egyetemisták által írt termékfejlesztési, tovább fejlesztési felvetések, javaslatok gyűjtésére is sor került. E gyűjtemény az "Innovációs Stúdium: termékfejlesztő ötletbörze" című Open Access online kiadványban került közzéadásra. A termékfejlesztési javaslatokhoz 35 mű Szerzője alkalmazta az általunk javasolt 6x6-os ötletmátrixot. Tekintve, hogy egy ilyen ötletmátrixból 46 656 különböző jellemzővel bíró terméket generálhatunk, a projekt révén létrejött kiadványban ennek a 35-szöröse található: 1 632 960 lehetséges termék! Ehhez jön még az a néhány szerző, aki csak 5x6-os ötletmátrixot alkalmazott, ami révén „csak” 7 776 különböző lehetséges termék írható le, illetve néhányan 1-100 különböző terméket vetnek fel írásukban. Mindent összevetve e műben kevesebb mint 50 Szerző által mintegy 1 700 000 lehetséges termékre történik utalás. A prezentáció a projekt módszertanát mutatja be, mint követhető jó gyakorlatot.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.00-13.15

Mező Katalin
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
mezo.katalin@ped.unideb.hu

AZ INSPIRÁCIÓ SZEREPE A KREATIVITÁSFEJLESZTÉSBEN

Absztrakt

Jelen előadás célja annak körüljárása, hogy az inspiráción alapuló kreativitástámogatás hogyan építhető be a 21. századi pedagógiába. A téma felvetése során abból indulunk, hogy annak ellenére, hogy a kreativitás az egyik legfontosabb jegy a valódi tehetség felszínre kerülése szempontjából (Mező és Mező, 2011; Mező K., 2015), mégsem helyeződik kellő hangsúly erre a területre az intézményes nevelés során. Az előadás fény derít arra, hogy milyen változást hoz magával a kreativitás kulcskompetenciaként (Európai Unió Tanácsa, 2018, C/189/7.) való felfogása a hétköznapi pedagógiában és hogyan erősödik meg általa az alkotásra való alkalmasság, mint nevelési végcél gondolata a köznevelésben.

Ezt követően foglalkozunk a kreativitáskésztetések megjelenésében szerepet játszó külső és belső hajtóerők jelenségével, majd kísérletet teszünk az inspiráció újszerű, pszichológiai alapokra támaszkodó definiálására („az inspiráció, nem más, mint külső élményen alapuló ösztönző hatások eredményeként kialakuló belső motiváció”, Mező K. 2021),

valamint foglalkozunk a kreativitásra ösztönző motivációban az inspiráció helyének és szerepének beazonosításával is.

Bibliográfia

Mező F., Mező K. (2011). *Kreatív és iskolába jár!* K+F Stúdió Kft., Debrecen.

Mező K. (2015). *Kreativitás és élménypedagógia.* K+F Stúdió Kft., Debrecen

Mező K. (2021). Az inspiráció szerepe a kreativitásfejlesztésben. Megjelenés alatt.

Section / Szekció: Section 4th / 4. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.15-13.30

Section5.

Special Treatment - English Section

Chairman: Tóth, Norbert (DE GYGYK)

Link of section:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m932d13873559a1f73bb42631aca85c87>

Password: zjRg9awhh35

Abdinassir, Nazira
(University of Debrecen, Kazakhstan)

E-mail:
nazzira.abdinassir@gmail.com

MULTICULTURAL WAY OF LIFE OF VARIOUS NATIONALITIES IN TURKESTAN

Abstract

Our study will be based on focusing of the following aspects: the level of integration of various ethnic groups living in the South part of Kazakhstan, together with the Kazakh people; their relationship with each other in everyday life; culture: traditions and customs, celebrating national holidays, sacred rituals on important events during life according to the beliefs, preparation of national dishes, degree of preservation of national values; the language used in everyday life; religion, beliefs, rules in everyday life according to Islam, sexual upbringing; the educational system, the sphere of life that reflects their history and national values of each ethnic groups; other significant spheres of everyday life will be given through the prism of two important issues are considered: their social structure form and inter-ethnic marriage.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.30-11.45

Bochiş, Laura Nicoleta (PhD.); Barth, Karla Melinda (PhD.) &
Florescu Maria Cristina (PhD.)
(University of Oradea, Romania. Faculty of Socio-Human
Sciences. Department of Education Sciences)

E-mail:
totlaura@yahoo.com

STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS THE USE OF FILM SEQUENCES TO IDENTIFY THE DEVELOPMENTAL CHARACTERISTICS OF PEOPLE WITH INTELLECTUAL DISABILITIES

Abstract

The current study highlights the attitude of students towards the use of film sequences, as educational resources used in the course of Psycho-pedagogy of people with intellectual disabilities, in the online learning environment. The participants in the study were students ($N = 28$) from 2nd year, who follow the Special Psycho-pedagogy study program. The research method was a questionnaire-based survey. The working tool contains 23 questions, which were developed by the authors for this research. In the introductory part, in addition to the synthesis of the specialized literature, we briefly presented the aspects related to the management of the university course, in a pandemic context, by presenting the ways in which the film sequences were used to achieve the objectives of the discipline. The results of the descriptive study show that students show a positive attitude towards the use of film sequences in teaching, learning and final

assessment activities. Thus, the students consider that the film sequences used in the course activities facilitate the understanding of the theoretical information from the course support, about the particularities in the development of people with intellectual disabilities. Additionally, the film sequences used for assessing knowledge in the final exam took students out of their comfort zone of passively taking the theoretical information and giving an answer during the online assessment tests. The research findings highlight the practical implications and future directions of research to ensure good management of course activities in the online learning environment.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.45-12.00

Halili, Trime
(University of Debrecen, Northern Macedonia)

E-mail:
trime.halili@gmail.com

BETWEEN APPLIED AND PRACTICING ANTHROPOLOGY: A CASE STUDY OF INTENTIONAL COMMUNITY MAKING

Abstract

Anthropology and its ethnographic methods have undergone different stages of definitions and approaches. While traditionally anthropology was established to research and study the tribal or nonurban societies, this made it difficult to (de)construct its multidisciplinary approach for practical application. Although in the earlier stages applied anthropology has been often termed “colonialist anthropology”, as a consequence of the function of colonial administration (Bennet, 1996), several studies suggest that practice, is in fact the foundation of the discipline of anthropology (van Willigen 2009; RylkoBauer et al., 2006). To better understand the processes which defined the use and establishment of applied anthropology generally, it is important to observe the journey of this segment of the discipline of Anthropology as such, as well as the impact the social-political as well as cultural reality had on it historically (Bennett, 1996). Furthermore, it is of great interest to distinguish, referring to scholars preoccupied with this part of the field, between academic, applied and action or practicing anthropology and its importance today (Nolan, 2003; 2013; 2017).

Consequently, in the element of the practice flow of anthropology, collaborative ethnography emerges, in an attempt to share the acquired knowledge, with other researchers, or while making it useful to the community who defines its needs (Lassiter, 2005). In this process, with the examination of the possibility to dissolve the power relation between the ethnographer and the “subject”, the methodology of what we call ‘Feminist Ethnography’ is to be considered, investigating positionality and authority of the ethnographer, as well as the concept of intersubjectivity (Stacey, 1988). This approach materializes particularly in the study of intentional community making, where expressions of identity represent the idea of the Other, as a symbol of identification around which personal identities are expressed (Hetherington, 1998) and in this case, it doesn't extricate the ethnographer. The example focus of this study will be regarding new forms of sociality, particularly the creation of a community and a space for it to perform, which has as a goal the promotion of a new socio-economic (and political) concept, ideology, culture and art, according to its socio-cultural reality.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.00-12.15

Inántsypap, Ágnes (PhD.) & Szilágyi, Barnabás (PhD.)
(1: Saint Athanasios Greek Catholic Theological College,
Nyíregyháza
2: University of Debrecen)

E-mail:
inantsypapagnes@gmail.com

HOW TO CHOOSE THE RIGHT EDUCATIONAL INSTITUTION FOR YOUR CHILD?

Abstract

More than 1000 public educational institutions maintained by the church work in Hungary currently, therefore recently the denominational public education has turned into a current question again. The expansion can be originated in several reasons, to which as a starting point the law of 1990 may be considered which takes action on the freedom of conscience and religion. As a result of this since the change of the regime, the church has become a school maintainer, too, which means new challenges and continuously sets new expectations to it. Denominational schools as publicly financed institutions have to meet their educational mission with the state's and the school selectors' expectations. Several researchers have examined the determinants of school selection on both international and national levels (Bell 2009, Bosetti 2004 Dronkers 1995, Kertesi 2005, Solymosi). We may presuppose that the school - as the device of social mobility - shows the opportunity of the child's prosperity in the parents' eye. According to Lisko, Andorka (1999) since the period of the civil development following feudalism the

parents' intention has appeared even more powerfully and more clearly to let their children get into a similar or even more favourable social situation through school education. The determinants of selecting a school may be changing in each country and age, yet there are factors which can be considered relatively constant like the residential area, the parents' social status and educational level, their piety and cultural capital, their faith in the school as the device of social mobility, their image of the future and their knowledge on the opportunities of selecting a school. Furthermore, the content and coherence of the family may also be determining. We may assume that the motivation of the school users selecting either a denominational or a state or a foundation school can be different. Also, it can be probable that the school level –primary or secondary– influences the attitudes of school selectors. Pusztai (2004) examines - among others – the question, who the selectors of the denominational high schools were during the time of the turn of the millennium, and what kind of expectations the school selectors had towards church education. The aim of the present study is both to show the results of a questionnaire empirical research conducted among students choosing schools maintained by the church, and by putting the results in an extended conceptional framework to find such social correlations that may help to recognise the expectations and scruples drawn to the churches as school maintainers.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.15-12.30

Kissiya, Efilina & Biczó, Gabor (Prof. Dr.)
(1.University of Debrecen, Indonesia
2.University of Debrecen)

E-mail:
efilinakissiya8@gmail.com

**HUMAN-NATURE IN INDONESIA-MALUKU
(HYGERA LAI: HARITAGE TO ECOLOGY PROTECT
IN LUANG ISLAND)**

Abstract

Luang Island is a small island located near Timor Leste and southwest of Australia. Geographical location, global economic considerations, global climate, and the policies of the Indonesian government all have an impact on the existence and culture of the Luang Island people. The people of Luang Island have a local wisdom called Hygera Lai that assists them in developing a relationship with nature. The purpose of this study is to examine the relationship between Hygera Lai and the environment among the Luang Island residents. This is a qualitative study using an ecological anthropological lens. Content analysis was used to analyze the data collected. This study establishes a link between Hygera Lai and the Luang people's natural environment.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

Maes, Fernanda Lucia
(University of Debrecen, Brazil)

E-mail:
maes.fernandalucia@gmail.com

READING THE CULTURAL LANDSCAPE THROUGH THE NARRATIVE OF LÉNÁRD SÁNDOR

Abstract

Architecture is a material heritage of the relationship between man, memories, time, place, and the process of acculturation. This paper will deal with such interdisciplinary relationships, through the reading of an immigrant narrative about the houses and landscapes found in the south of Brazil in the middle of the 20th century. The cultural anthropological text about the different immigrant groups and their built environment will enrich the morphological facts of the settlement. We will understand the symbolic language of the built environment, the "cultural landscape", trying to answer: what was the relationship of different ethnic groups in the settlements, how they used the land and house? In the end, we want to understand the dynamic of the "assimilation": how the European traditions transform into a Brazilian village, adapting the geographical currencies? The following analysis will focus on the relationship between literature and the reading of the cultural landscape. Based on the analytical descriptions of Lénárd Sándor, in his titled book *Völgy a Világ Végén* (1967), where the author presents, among others, the

description of the houses, landscapes, and relationships between different ethnic groups and with the natives. Resulting in an analysis of physical and symbolic elements that constitute the concept of cultural landscape worked on in this analysis.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.45-13.00

Müller, Anetta (PhD.)
(University of Debrecen,
Faculty of Economics and Business
Institute of Sports Management)

E-mail:
muller.annetta@econ.unideb.hu

DEMONSTRATING TALENT MANAGEMENT THROUGH AN ELEMENTARY SCHOOL PROJECT

Abstract

Talent management is a very important area in the pedagogical program of schools. Examining children's interests or raising their interest can provide students with a learning motivation that allows talent to unfold or help the process of becoming a talent which the joint coordinated work of the teacher-student-parent can make the most effective. A lot of home and international literature has been published on the concept of talent and its content too. There are literature which examines talent in a psychological context. Some examine the relationship between academic achievement and talent. Some analyze the methodological aspects of talent management or focuses on different kind of subjects.

Becoming a talent is a long process in which the characteristics of the talent are present to the last, but not necessarily in a form that is perceptible or acceptable to the environment. Talent is naturally present in everyday life.

The present project was materialized in a triple unit of the teacher, student and parent. In our article, in the care of the talents of the students of the Árpád Vezér Primary School in Debrecen, Elektra Tóth (class 5B) and her mentor teacher Ildikó Czeglédi's dissertation, we present the process and participants of talent management as good practice. The topic of the research was space exploration and astronomy, which could be a very interesting topic for other students. It deals with objects that seem to motivate children in the process of cognition, seeming a bit mystical and unreachable at light-years away. It was prepared for A VI. Debrecen City Talent Care Student Conference event which was on March 10, 2022. The project consisted of a 3-page dissertation and a 5-minute presentation.

The Minister of Space, Dr. Orsolya Ferencz, said in an interview that as a space exploration has become an integral part of our everyday lives through the products and services we use every day, it is important that children become familiar with this subject at school, "either through projects or through the use of creative, colorful, interactive and innovative interfaces", which attracts the children's attention. That is why the study has been compiled to include interesting topics for children. The project consisted of primary and secondary research. The secondary research presented interesting topics such as the history of astronomy, the wonders of the planets, the results and achievements of space research that are essential for everyday life and the results of the questionnaire research.

The survey ($N = 357$) completed by upper-elementary students who study in the Northern Great Plain region. The questionnaire found answers to the question of whether children are interested in space research, where they can get information about it and what kind of school program they should be involved in related to this topic. The results of the questionnaire were processed using

SPSS software, and we calculated basic statistics (mean, standard deviation) and correlation analysis (independent t test, chi-squared distribution) too. The research confirmed that children are interested in the topic, but we were able to show a significant difference in the motivation of boys and girls during school programs. Girls prefer to obtain information from compulsory subjects and books rather than boys. 84.3% of the responding children would like to participate in the space-related exhibition but electronic games (78.2%) or lectures (75.1%) and drawing and crafts classes (63.6%) also motivate many many children. Electronic games are more likely to be chosen by boys, while drawing and crafts classes are preferred by girls. These are worth considering for teachers who organize school programs so they can reach children even more effectively in this topic. Girls can be addressed with the utility of space exploration, drawing and crafts classes and lectures, while boys can be addressed with online games.

The topic of space exploration and space is definitely worth incorporating into school talent management programs and competitions, as the research proved the children’s curiosity and high interest in it.” The work we presented in talent development and the process of preparing it can help teachers in this process. The research also shows that children are also interested in topics which are less “close” or we have less knowledge of the subject but it provides an opportunity to consciously expand children’s interests by raising the topic with sufficient motivation.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.00-13.15

Wędzińska, Magdalena (PhD.)
(Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
(University of Kasimir the Great, Bydgoszcz Poland))

E-mail:
magdaw@ukw.edu.pl

INTEGRATION AND INCLUSION IN THE POLISH EDUCATIONAL SYSTEM

Abstract

The speech aims to present approaches to the concept of integration and inclusion. The goals of these activities will also be discussed. There will also be a presentation of legal solutions taking place in the Polish education system, which are aimed at the integration and inclusion of students with special educational needs.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.15-13.30

Tóth, Norbert
(University of Debrecen)

E-mail:
tothnorbert0723@gmail.com

ANTHROPOLOGY OF EDUCATION IN HUNGARIAN CONTEXT

Absztrakt

After the Second World War, a branch of educational research approach and concept appeared within the framework of anthropology creating a kind of subdiscipline known as Anthropology of Education (Delamont, 2008). In the current lecture, I tend to outline the main theoretical features of it paying special attention to the historical background. Furthermore, the methodological dilemmas and issues have also been under examination. Taking into consideration Kathryn M- Anderson-Levitt's findings (2012), I intend to target the following questions: Do anthropology of education, pedagogical anthropology, and related terms mean the same thing in different parts of the world? What counts as ethnography of education from one nation to another? Above all these, I try to present how the theoretical and methodological paradigms can be applied in the context of the integration of disadvantaged and Roma students at Hungarian primary schools.

After the clarification of the theory, I demonstrate an empirical research which has been carried out within the framework of pedagogical anthropology based on qualitative techniques.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.30-13.45

Section6. / 6. Szekció

Fiatal tehetségek előadásai a különleges bánásmód témaköréből

Szekcióvezető: Szele Anna Szabina

(DE GYGYK)

A szekció linkje:

<https://unideb.webex.com/unideb/j.php?MTID=m43bf3cd7cc970e5040bac291a2dd948b>

Password/Jelszó: 9pyBDi3w3pp

Biró Barbara
(Debreceni Egyetem)

E-mail:
barbiro0803@gmail.com

SZÜLŐI BEVONÓDÁS AZ ÉRMIHÁLYFALVI STEP BY STEP ALTERNATÍV OKTATÁSBAN

Absztrakt

A rendszerváltás után több országban rohamosan megnőtt az alternatív iskolák száma, amelyeknek két fő jellemzője van: megváltozik a tanárszerep, figyelembe veszik a gyermek személyiségét. (Kovácsné, 2010) Jellegzetes az alternatív iskolákra a szoros, együttműködő szülő- iskola kapcsolat is, a szülők aktív jelenléte az iskolában zajló eseményeknél, tevékenységeknél. A szülők bevonásával, bekapcsolódásával egyaránt hazai és nemzetközi kutatások, szakemberek is foglalkoznak. Olyan kutatások kerültek a figyelem középpontjába, amely az iskolai életbe történő szülői bevonódást, s ennek hatását vizsgálták. Egyértelműen kimutatható a pozitív eredmény a gyermek iskolai eredményességére. (Marton, 2019) Kérdés lehet a szakemberek, intézményvezetők, pedagógusok részéről, hogy hogyan is lehet kivitelezni, megvalósítani a szülők bevonását az iskola életében? Epstein (2001, 2010) szerint hat bevonódási forma létezik, amik elősegítik a bevonódást: szülői feladatok ellátása, kommunikáció,

önkéntes munka, otthoni tanulás, szülőket bevonni különböző döntéshozatalokban, közösséggel történő együttműködés. (Marton, 2019)

Kutatásom célja, hogy a Romániában működő Step by step alternatív oktatási formát megvizsgálva választ kapjak a fő kutatási kérdéseimre: mely elemei jelennek meg az Epstein-i modellnek és ezek közül melyek a legjelentősebbek az eredményesség növelésében a Step by step osztályokban?

Romániában az egyik, ha nem a legjobban elterjedt alternatív pedagógiai módszer a Step by step. Az alternatívát az Egyesült Államokban fejlesztették ki a 90-es években a Children Resource International munkatársai. A CRI honlapja szerint 1994 óta 35 országban alkalmazzák ezt a módszert, több mint 220 000 pedagógus sajátította el és 1, 25 millió gyermek és így család részesül az alternatíva sajátosságaiban. (Bodoni, 2012)

Alapkoncepciói közt szerepel a gyermekközpontúság, a szülőiskola szoros kapcsolata, együttműködése, az esélyegyenlőség.

A kilencvenes években megvalósult innováció, arra a célra lett kifejlesztve, hogy a hátrányos helyzetből induló gyermekek segítséget kapjanak s így fel tudjanak zárkózni kortársaikhoz. (Bodoni, 2012) A program lehetőséget adott az iskoláknak a felzárkóztatásban, a kudarccokat megélt tanulók segítségével. A magyarországi iskolák főként ezzel az indokkal fordultak az alternatíva felé, bízva a módszer sajátosságaiban. Bár az Open Society Institute a felzárkóztatás megvalósítására, többek között a roma gyerekek segítésére jött létre, számos országban, köztük Romániában is, nem kifejezetten így működik az alternatíva, nem hátrányos iskolák alkalmazzák, sőt jellemzően elit iskolaként tartják számon a Romániában ismert Step by step osztályokat. (Becze, 2010)

A tervezett interjúkutatás alapsokasága az érmihályfalvi Step by step-es tanítónők, illetve az alternatívával kapcsolatban álló

szülők. Az előadás egy pilot vizsgálatot mutat be, amely során szakértői mintavétel készült, 3 tanító néivel sikerült interjút készíteni, akik a módszert alkalmazzák. Az eddigi tapasztalatok alapján, elmondható, hogy az Epstein-i modell alábbi elemei jelennek meg: önkéntesség, szülői feladatok ellátása, kommunikáció, önkéntes munka, otthoni tanulás, szülőket bevonni különböző döntéshozatalokban. Legjelentősebb úgy gondolom a kommunikáció.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.30-11.45

Demeter Zsuzsa
(Debreceni Egyetem, GYGYK, DETEP)

E-mail:
zsuzsiprof08@gmail.com

A JÖVŐ GYÓGYPEDAGÓGUS TÁRSADALMÁNAK HAJLANDÓSÁGA A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA (MI) HASZNÁLATÁRA

Absztrakt

Háttér, célkitűzés: az előadás a jelenlegi gyógypedagógus társadalom mesterséges intelligenciához (MI) való hozzáállását elemzi, abból a megfontolásból kiindulva, hogy kevés olyan elemzés létezik (Mező és Szabóné, 2021; Aknai, 2020), amely e témát boncolja. Módszer: saját összeállítású online kérdőív alkalmazására került sor. Minta: A mintát 17-35+ éves, jelenleg bármely magyarországi egyetemen nappali vagy levelező tagozatos gyógypedagógia szakos hallgatók adták (n=112). Eredmények: a kutatás feltérképezi azt, hogy a gyógypedagógia szakos hallgatók mennyire érdekeltek a mesterséges intelligencia témájában, illetve, hogy milyen hajlandóságot mutatnak a mesterséges intelligencia eszközeinek alkalmazására a pedagógiai munkájuk során.

Bibliográfia

Mező Katalin és Szabóné Burik Erika (2021): A robotokkal történő oktatás, az élménypedagógia aspektusából. Mesterséges intelligencia – interdiszciplináris folyóirat, III. évf. 2021/2. szám. 19-32. Doi [10.35406/MI.2021.2.19](https://doi.org/10.35406/MI.2021.2.19)

Aknai Dóra Orsolya (2020): A robotika szerepe az SNI tanulók fejlesztésében. *Gyermeknevelés*. 8. 2. sz. 146-163

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 11.45-12.00

Dobák Dóra
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
dobakdora.kutatas@gmail.com

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS GYÓGYPEDAGÓGUS TEAMMUNKA AZ INTEGRÁCIÓ ÉRDEKÉBEN

Absztrakt

Az előadás témája az óvodapedagógus gyógypedagógus teammunka az óvodai integráció érdekében. Napjainkban egyre nagyobb számban jelennek meg a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek az óvodai nevelésben, mert a kötelező, intézményi keretek közötti ellátás kiindulópontja az óvoda, ami indokolja a kutatás társadalmi jelentőségét. Az óvodapedagógusok számára a magas csoportlétszámú gyermekcsoportok mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek plusz felkészülést igényelnek, ami terhet jelent számukra, melyhez nem kaptak nagy valószínűséggel megfelelő ismeretet a képzésük során. Jelen kutatás az sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai életbe történő befogadását, az ellátásuk kapcsán megvalósuló teammunka minőségét írja le kérdőíves felmérés alapján. A kutatás célja feltárni, hogy mely tényezők megváltoztatása eredményezne pozitív irányba történő elmozdulást a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai együttnevelésében. A kutatás specialitása, hogy két pedagógusi réteget is megkérdezzünk a témával kapcsolatban. A felmérésben az érintett gyógypedagógusok, valamint óvodapedagógusok osztják meg a témához fűződő tapasztalataikat a beilleszkedéssel,

az intézményben történő változásokkal, a gyermekek ellátásával, a csoport többi tagja és a sajátos nevelési igényű gyermek viszonyával kapcsolatosan egy-egy kérdőíven belül. A kutatás során az óvodapedagógusok és a gyógypedagógusok egymás munkájáról alkothatnak véleményt, azonos kérdésblokkokkal, megadhatják a szükséges szempontokat a hatékonyabb együttműködéshez. Az előadás kifejti a kiegyensúlyozott koragyermekkorai fejlődés jelentőségét, az óvodai neveléshez kapcsolódó fő feladatokat és annak tevékenységformáit, a sajátos nevelési igény definícióját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 4.§ 25. bekezdése alapján. Továbbá feltárja a sajátos nevelési igény típusait, sajátosságait, integrálhatóságát, az együttnevelés: integráció, inklúzió kérdéskörét, annak helyzetét Magyarországon, illetve a teammunka fogalmát, a gyógypedagógusok és az óvodapedagógusok feladatait a teammunkában, az óvodai nevelésben résztvevő sajátos nevelési igényű gyermekekhez kapcsolódva.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.00-12.15

Gaál Nóra Andrea
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
gaalnoraandrea@gmail.com

ÉRTELMILEG AKADÁLYOZOTTAK ÉS A MOZGÁS

Absztrakt

Az előadás célja, hogy bemutassa az értelmileg akadályozott gyermekek mozgásfejlődését befolyásoló tényezőket és a mozgásfejlődési zavarok szociokulturális hátterét. A mozgásfejlődést szabályozó környezeti tényezők, a családszerkezet, a születési sorrend és a testvérek számának hatása a gyermek mozgásfejlődésére kerülnek bemutatásra a szakirodalom alapján. Az előadásnak további részét képezi a beszédfejlődés és mozgásfejlődés kapcsolata és egymásra hatása, mert ezek kiemelten problémás területnek számítanak az értelmileg akadályozott gyermekeknél. Kereki Judit (2014): Majd kinövi? A koragyermekkorai intervenció rendszer és a korai fejlesztése című könyv alapján ismertetem a beszédfejlődés és mozgásfejlődés kapcsolatát. Marton-Dévényi és mtsai 2005-ben végzett vizsgálatát is ismertetem. Bemutatásra kerülnek olyan tanulmányok, amelyek vizsgálják, hogy a mozgásfejlődést mennyi és milyen tényező határozza meg. Pakrasi és mtsai 1985-ben megjelent tanulmány alapján mutatom be a táplálkozás és nagymozgás közti kapcsolatot, ami egy, bengáli csecsemőkön végzett kutatás. A családi háttér, mint befolyásoló tényező a Bayley vizsgálat által kerül bemutatásra. A szakirodalomi feltárás alapja

Farmosi István (1999): Mozgásfejlődés, Ernst J. Kiphard (1996): Az ügyetlen gyerek című könyvek. Farmosi István által meghatározott motorikus fejlődést befolyásoló tényezőket és a mozgásfejlődés összetevőit is bemutatásra kerülnek.

Előadásomban megjelenik a negyedik osztályos értelmileg akadályozott gyermekek mozgásfejlettségi szintje is, általam felvett adatok által. Az előadás a játékra nevelés és a mozgásnevelés tantárgyak kerettantervének a bemutatásával zárul, amelyek iskolai keretek között fő lehetőséget biztosítanak a mozgásfejlődésre (extra órák, habilitációkon kívül). A játékra nevelés és a mozgásnevelés tárgyak céljait, illetve a 4. évfolyamon a témaköröket ismertetem. Mivel ez a két tárgy szorosan összefügg, ezért bemutatásra kerül a közöttük lévő kapcsolat és a kiemelt szerepük a negyedik osztályos értelmileg akadályozott gyermekek nevelésében, oktatásában.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.15-12.30

Kertész Kíra
(Debreceni Egyetem, GYGYK, DETEP)

E-mail:
kkerteszkira@gmail.com

**AZ ÉLMÉNYPEDAGÓGIAI ALAPÚ MAGYAR NYELV-
ÉS IRODALOM TANTÁRGY TANÍTÁSÁNAK
HATÉKONYSÁGVIZSGÁLATA FELSŐ TAGOZATOS
TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK
ESETÉBEN**

Absztrakt

A magyar nyelv- és irodalom tanítása a Nemzeti Alaptanterv 2020-as módosítása után is központi szerepű maradt a tanulásban akadályozott tanulók tanításában. A gyógypedagógiai módszertanok hangsúlyozzák a gyakorlati megközelítések szükségességét, hiszen a hasznosítható ismeretek elsajátítása az elsődleges. A magyar nyelv és irodalom tantárgy legalapvetőbb célja az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása (Kerettanterv 2020). Ennek a célnak a megvalósulásához viszont a többségi tanulók tanításától eltérő módszertanok használata szükséges. Jelen kutatás abból a tapasztalatból indul ki, hogy minél élményszerűbb a tanulás, annál valószínűbb, hogy az új információk, ismeretek a hosszútávú memóriában rögzülnek, mélyülnek el (Mező, 2015). Ezért célszerű, a tanulásban akadályozott tanulók tanítását élménypedagógiai alapon szervezni. Kutatásunk célja annak

megismerése, hogy mit gondol a mai pedagógus társadalom az élményalapú tanításról, hogy megismerjük milyen lehetőségeik vannak a pedagógusoknak magyar nyelv- és irodalom órán az élménypedagógia eszközeit, elemeit alkalmazni; hogy megtudjuk melyek azok a tényezők melyek hiányoznak ahhoz, hogy több iskolában elterjedjen, több iskolában alkalmazzák ezt a módszert. Annak vizsgálata, hogy mennyire gondolják a tapasztalati tanulást hatékonynak a tanulásban akadályozott felső tagozatos gyermekek, valamint az őket tanító pedagógusok. Meg szeretnénk ismerni, hogy motiváltabbak-e a tanulásban akadályozott gyermekek élményalapú tanítás esetén, mint a könyv-füzet alapú tanítás esetében. A tanulásban akadályozott tanulók nehezen tudnak egyetlen előadásra, vagy olvasmányon alapuló hagyományos módszert előnyben részesítő tanórán 45 percen keresztül figyelni és befogadni különböző információkat. A tapasztalati tanulás új kapukat nyithat meg a tanulásban akadályozott fiatalok előtt, lehetőség nyílik arra, hogy megtanítsuk a „megtaníthatatlant” (Matthew D. Liddle, 2019). Az egyén fejlődése a legfontosabb.

Bibliográfia

Matthew D. Liddle (2008). *Tanítani a Taníthatatlant*. Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, Budapest.

Mező K. (2015). *Kreativitás és élménypedagógia*. K+F Stúdió Kft., Debrecen.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.30-12.45

Mády Réka
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
rekamady1@gmail.com

A SZÓASSZOCIÁCIÓS MÓDSZER ALKALMAZHATÓSÁGA A TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT ÉS TIPIKUS FEJLŐDÉSMENETŰ TÁRSAIK ÖSSZEHAONLÍTÁSÁBAN

Absztrakt

Előadásunkban egy viszonylag kevésbé kutatott témát, a tipikus fejlődésmentű és a tanulásban akadályozott gyermekek összehasonlítását, valamint egy erre alkalmasnak vélt módszer alkalmazását/alkalmazhatóságát mutatjuk be a szakirodalom alapján. A szóasszociációs módszer lehetőséget ad az ismeretek feltérképezésére, melyre több példa is van, úgy mint az óvodások időjárással kapcsolatos ismereteinek a felmérése (Daru, Tóth, 2014), vagy a tanulók levegőszennyezésről való tájékozottságának vizsgálata (Sójáné, Tóth, 2017). Emellett a módszer segítségével feltárhatók a tévképzetek is, amivel kapcsolatban például Malmos és Revákné (2015) a 7-8. évfolyamosok biológia fogalmakkal összefüggő tévképzeteit mutatják be tanulmányukban. Nemzetközi szinten is alkalmazták a módszert, mert ezzel vizsgálták egy török egyetem harmadéves óvodapedagógus hallgatóinak a kognitív hálóját és a fizikai fogalmakkal kapcsolatos tévképzeteit (Timur, 2012). Továbbá, Bulgáriában a tanulók mellett a pedagógusok fogalmi rendszerét is feltérképezték és megállapították a módszer széleskörű, azaz a tanítás-tanulás, valamint az értékelés folyamatában való felhasználhatóságát is (Kostova, Radoynovska, 2008). Viszont a tanulásban akadályozottak esetében alig találunk ilyen irányú kutatásokat, ennek oka az lehet, hogy az ő képességeik vizsgálatához általában más módszereket alkalmaznak. Kutatásunkban a 7. osztályos

tanulásban akadályozott és tipikus fejlődésmentű tanulók szóasszociációs képességeit vizsgáljuk biológia tantárgyban, az állatok és a növények témakörén belül.

Bibliográfia

- Daru K. & Tóth Z. (2014): A szóasszociációs módszer alkalmazhatósága óvodások időjárással kapcsolatos tudásszerkezetének vizsgálatára. *Új kutatások a neveléstudományokban*, 37 – 49.
- Sójáné Gajdos G. & Tóth Z. (2017): Általános iskolai és gimnáziumi tanulók levegőtisztasággal kapcsolatos tudásszerkezetének vizsgálata szóasszociációs módszerrel. *Magyar Kémikusok Lapja*, 72(2), 44 – 49.
- Malmos E. & Revákné Markóczi, I. (2015): Biológia fogalmakhoz kapcsolódó tévképzetek vizsgálata szóasszociációs módszerrel. *Iskolakultúra*, 25(5-6), 190-199.
- Timur, S. (2012): Examining Cognitive Structures of Prospective Preschool Teachers Concerning the Subject „Force and Motion”. *Educational Sciences: Theory & Practice – Special Issue Autumn*, 3039-3049.
- Kostova, Z. és Radoynovska B. (2008): Word association test for studying conceptual structures of teachers and students. *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)*, 2(2), 209- 231.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 12.45-13.00

Mándoki Réka
(Debreceni Egyetem, GYGYK)

E-mail:
rmandoki@gmail.com

FONTOS-E AZ IDEGEN NYELV MEGJELENÉSE MÁR ÓVODÁSKORBAN?

Absztrakt

Számos szakirodalom ír arról, milyen jótékony hatással van a gyermekekre a korai idegennyelv elsajátítás (Navracsics 2010; Nemes 2019), viszont sokan úgy vélik, hogy ez károsan is hathat a gyermek fejlődésére (Babinszky 1983). Így elmondható, hogy ez a téma erősen megosztja a korai idegen nyelvvel kapcsolatos kutatást végző szakembereket is.

Török Balázs (2001; 2004) nagy elemszámú kutatást végzett az óvodaválasztással kapcsolatban, ami alapján mi is elkészítettünk egy kérdőívet, melynek során az idegennyelv tanulással, valamint az óvoda választásával kapcsolatos kérdésekre kerestük a választ. A kutatás első részét 2019 tavaszán készítettük egy falusi, illetve egy városi óvodában, ahol intézményenként 2-2 pedagógust kérdeztünk meg interjú módszerével, valamint gyermekeket is kérdeztünk az idegennyelvi tevékenységekkel kapcsolatban. Ezen kívül kérdőíves vizsgálatot végeztünk olyan szülők körében, akiknek a gyermeke óvodáskorú és intézményében van lehetőség idegennyelvet tanulni. Összesen 160 kérdőívet gyűjtöttünk össze, melynek adatait SPSS program segítségével elemeztük.

Az interjúk alapján az is látszódik, hogy az óvodapedagógusok nem tudnak egyértelmű állást foglalni a korai idegen nyelv

mellett. Nem csak a kutatók véleménye oszlik meg abban, hogy kerüljön-e be már óvodába az idegen nyelv, hanem a szülőket is megosztja ez a téma kérdőíves vizsgálatunk alapján. Kérdőíves kutatásunk eredményeit összevetettük valamennyi társadalmi háttérváltozóval, mely során kiderült, hogy azon szülők, akik egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkeznek, számukra sokkal fontosabb az, hogy a gyermek tanuljon egy idegen nyelvet az anyagiak figyelembe vétele nélkül. A különböző lakhelyen élők körében azok a szülők fektetik a hangsúlyt az idegennyelv tanulásra, akik megyeszékhelyen, vagy városban laknak.

Bibliográfia

- Navracscics Judit (2010). *Egyéni kétnyelvűség*. Szegedi Egyetemi Kiadó. Szeged
- Babinszky Pál (1983). Az idegennyelv-tanulás és az életkor kapcsolatáról. *Módszertani közlemények*, 5(23).295–299.
- Nemes Magdolna (2014). Korai idegennyelv-oktatás speciális modul a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Karán. In Stark G., Baranyai, T., Szabó-Thalmeiner N., Végh B. (szerk.). *Határon innen és határon túl. A magyar nyelvű óvodapedagógus- és tanítóképzés időszzerű kérdései*. Státus Kiadó. Csíkszereda. 145–155.
- Török Balázs (2001). Óvodaválasztás. *Educatio*, 10(4). 723–730.
- Török Balázs (2004). A gyermeküket óvodáztató szülők körében végzett országos felmérés eredményei. Felsőoktatási Kutatóintézet. Budapest.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.00-13.15

Pálinkás Réka
(Debreceni Egyetem)

E-mail:
rekapalinkas9@gmail.com

KUTYÁK SZEREPE A REKREÁCIÓBAN THE ROLE OF DOGS IN RECREATION

Absztrakt

Man created the ancestors of dogs by taming wolves, the original purpose was to help man in various jobs. By becoming a member of the human family during domestication, the dog has accepted the human control and dogs' ability to communicate and cooperate has also changed. Some breeds of dogs are "working dogs" who help people in different areas. For example: herding dogs in animal husbandry, rescue dogs during disasters or police dogs in search of drugs. Dog walking has the potential to increase physical activity in a large proportion of the community. Actively encouraging more dog walking may increase community physical activity levels. (Cutt et. al. 2008).

We want to examine the role and significance of recreational dog keeping in health and well-being. In our present study, we have reviewed and analyzed the secondary international literature that examined the field of physical activity and sports with dogs. After it we will formulate a research concept based on this, which will form the basis of our domestic research.

The results of the research show that the level of physical activity is higher in dog owners. Cutt and Mtsai (2008) examined

1,813 adult dog owners. Only 23% of dog owners walked their dogs 5 or more times per week. Physical activity and walking were 57% to 77% higher among dog owners compared with those not owning dogs ($P < 0.05$). Dog ownership was independently associated with physical activity and walking. However, other research has reported that 40-80% of dog owners walk their dog (Baumen et al. 2001, Schofield et al. 2005, Suminski et al. 2005, Ham et al. 2006, Thorpe et al. 2006), which showed significant differences in total physical activity (Brown-Rhodes 2006, Thorpe et al. 2006). Dog keeping alone, itself was associated with physical activity and walking. Dog walking can increase the level of physical activity and thus contribute to improving people's health and quality of life.

In Hungary, the motivation, quality of life and system of recreational activities of dog keepers have not been studied in a complex way, although their potential has been confirmed. It might be an interesting study to examine the motivation and attitude of the leisure time spent with the dog in the case of different target groups (handicapped people, healthy people, families, young people, seniors, children, etc.), the effect on physical activity and the quality of life and the leisure pattern of dog keepers. Physical activity, which includes sports, is inversely proportional to mortality but also in reducing obesity, so it has an important role to play in preventing disease, improving quality of life (Devita-Müller 2020) and reducing health expenses.

Our future research will examine the system of recreational activities for dog owners and their travel habits with the dog. Moreover we will also examine their habits in dog sports. A sketch questionnaire has already done for it.

Section / Szekció: Section 6th / 6. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.15-13.30

Szele, Anna Szabina
(University of Debrecen)

E-mail:
szele.anna@ped.unideb.hu

**FIRST STEPS OF EDUCATION IN THE FAMILY –
THE POSSIBILITIES OF EARLY CHILDHOOD
PREVENTION AND INTERVENTION AT THE
DEPARTMENT OF PEDIATRICS OF THE
UNIVERSITY OF DEBRECEN**

Absztrakt

In Hungary, preterm birth is a common issue; approximately 8.000 infants are born preterm each year. At the Department of Pediatrics of the University of Debrecen, our Pediatric Psychology and Psychosomatic Unit works to minimize the risk of neurodevelopmental delay in children born prematurely or in other risk groups. In favour of it, we help families at both the prevention and the intervention levels. Parent education, organization of parent groups, and counselling provide us an opportunity to acquaint parents with the possibilities of using help. The chapter briefly describes the possibilities of prevention (screening tests, diagnostics) and intervention (parent group, music therapy, animal assisted therapy, sensory integration therapy), the family implications of the COVID-19 pandemic and the Bayley-III diagnostic and screening test, which is one of the most advanced developmental tools for early prevention. Our approach is that, in favour of healthy and balanced development,

the whole family needs to get the appropriate support and care. Supporting and strengthening parental efficiency is an important step by which the parent is able to implement a method of education that takes into account the individual characteristics of the child, by which the child's adaptability, carrying capacity and social skills develop and strengthen.

Section / Szekció: Section 5th / 5. Szekció

Date / Dátum: 08 April 2022. / 2022. április 8.

Time / Időpont: 13.30-13.45

